

497 εως
1917

ΝΙΚΗ

1917

ΙΑ' 121-132
1917-1918

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ ΙΑ' -- Τεύχος 121
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1917

“ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

ια τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	Δραχμαὶ	12.—
Διὰ τοὺς Διδασκάλους	»	8.—
Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ	Δολλάρια	3.—
Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΓΓΑΙΑΝ	Λίρα Ἀγγλίας	1)2
Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ	Σελίνια	10.—
Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ	Δρ. Χρ.	12.—

Ἐκδοσις ἐκλεκτὴ γενικῶς Φρ. χρ. ἢ Δραχ. 25.—

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Ὀδὸς Μενάνδρου 83.—ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: “ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ,, - ΑΘΗΝΑΣ

Πάν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Πάν σύγγραμμα ἀποστειλλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἀρχοῦν ἀπὸ 1ης ἐκάστου μηνός.—Τὸ τεῦχος δρ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Στὸ μέτωπο! — Πολιτικά ἀπομνημονεύματα: Θεοδ. Βελιανίτου. — Ἐπιστημονικὴ σελίς. Ἀνανέωσις: Πολυδώρου Κ. Χατζηδημητρίου. — Γεωργία, Ἀποξήρανσις λιμνῶν καὶ τελμάτων: Ι. Π. Σταματούλη. — Τὰ Καυσοκαλύβια: Ἐδλογίου Δαυρεῶτου. — Ἡ Βορεινὴ ἔκστρατεία.—Νοέμβριος 1917. Ἀπὸ τῆς καλλιτεχνικῆς κίνησι. — Αὔγουστος Ροντέν. — Στήλη ἀνεκδότων. — Ἀπὸ τῆς ζωῆς τοῦ μηνός: Δ. Α. Ζ. — Ὀλιγόστιχα. — Βιβλία καὶ Περιοδικά.

Ο ΚΟΣΜΟΣ: Διαλέξεις. — Ὁ κ. Βενιζέλος. — Οἱ Ἕλληνες τοῦ Δονδίνου. — Ἡ Ἑλληνὶς γλύπτρια.

ΕΙΚΟΝΕΣ: Τὸ μνημεῖον τοῦ Ραξῆ Κώτσικα Ἐν τῷ Ἡρόφ Μεσολογγίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ΄.

ΑΘΗΝΑΙ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1917.

ΤΕΥΧΟΣ 121

ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ!

Τὰ Ἑλληνικὰ παλληκάρια δὲν μᾶς ντροπιάζουν.

Τὸ Ἑλληνικὸ αἷμα σφύζει ἐκεῖ ἐπάνω ἀμόλυπτο, ἀγνό, θερμό, ἀποφασιστικό.

Δίπλα ἀπὸ ὑπέροχα στρατεύματα ζοῦν τὰ παλληκάρια μας μὲ τὸν ἑλληνικὸ ἀέρα ποῦ ξέρει νὰ ἀνεμίξει τῆς τιμημένες Ἑλληνικαῖς Σημαῖες.

Κάτω ἀπὸ τῆς πιυχῆς Τοὺς ὠρθοῦνται ὑπερήφανα, ἥρωικά, τὰ ἀληθινὰ Ἑλληνόπουλα, ἔτοιμα γιὰ κάθε θυσία, γιὰ κάθε σπατάλη ἀπὸ αἷμα, ἀπὸ σάρκα, ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ ὄνειρα.

πρὸς κάθε ὠραῖον, ὑπερήφανον, γοητευτικὸν καὶ γενναῖον.

Ἡ ὠραία Γαλλία καὶ ἡ ὑπερήφανη Ἀγγλία μὲ τοὺς λεβέντες τῆς, μὲ τοὺς ἀξιοματικούς τῆς, μὲ τοὺς εὐγενικοὺς βλαστοὺς τῶν λαῶν τῆς συναδελφώνεται μὲ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Περικλέους, τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Βασιλείου, τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Τζαβέλα.

Συναδελφώνεται σὲνα πόθο, πρὸς μία ὠριμένη κατεύθυνσι, πρὸς ἓνα μεγαλειώδη σκοπὸ.

Τοὺς ἐγώνει μία προσπάθεια, ἓνας ἀγὼν, ὁ ἀγὼν τοῦ δικαίου, τῆς κατισχύσεως τῶν ἀνθρωπιστικῶν ιδεῶν, τῆς δημοκρατικῆς ιδέας, τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως καὶ τῆς συνειδήσεως, τῶν πολυτιμωτέρων ἀγαθῶν ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ ὑπάρχη σὴν ἀτελείωτη αὐτῇ Γῆ ἢ ἡ περιεργὴ αὐτῇ ἀνθρωπότητι.

Τοὺς ἀδελφώνει τὸ νουφεκί, ὁ κίνδυνος, τὸ βουνό, τὸ δάσος, τὸ ποτάμι, τὸ κλαδί, ἡ ὄρμη, ἡ ΝΙΚΗ. Γιὰ τὴ Νίκη ποῦ θὰ χαρίσῃ σὸ Κόσμον δλόκληρο τὴν ἀδιατάρακτὴ εἰρήνην, γιὰ τὴ Νίκη ποῦ θὰ στεφανώσῃ ὑπερτάτας θυσίας τῶν λαῶν, ὁ Ἀγγλικός, ὁ Γαλλικός, καὶ ὁ Ἑλληνικός στρατὸς ἀδελφωμένοι σὲ Μακεδονικὰ ἐδάφη ἀηφοῦν τὸν κρυεὸ χεῖμῶνα καὶ τὰς σκληρότητας τῆς πολεμικῆς ζωῆς.

Γιὰ τὴ Νίκη ἐπὲρ τῆς Ἐλευθερίας, τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῶν Δικαίων τῶν Λαῶν συνηρωμένοι θυσιάζονται σὸ Μέτωπο, τὰ ὑπέροχα παῖδά τῶν ἐκλεκτοτέρων Λαῶν τῆς Γῆς.

Ἐκεῖ σὲ Μακεδονικὰ βουνὰ τελεῖται μὲ περιεργὴ συνάντησις πνευματικῆ. Συναντᾶται ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς μὲ τὸν νεώτερον καὶ ἀμιλλῶνται ἢ διὰ ἐποχῆς, μὲ ζῆλον ἥρωικόν, ἀντιπροσώπους τοὺς, στῆς ἐγγενέστερες ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἀποστολῆς.

Ὁ ἀθάνατος ἑλληνικός πολιτισμὸς μὲ τὰ τραγούδια του, μὲ τοὺς ρυθμικοὺς χοροὺς του, μὲ τῆς βλαθεῖς ἔκνοιες τῶν ποιημάτων του, μὲ τὰ σωματικά του γυμνάσματα, μὲ τὴν ἀφθαστο φιλοξενία του, μὲ τὴν εὐκρινεῖά του, μὲ τὴν ἀδελφουσίην του, μὲ τὰς ὠραίας περὶ θανάτου παραδόσεις του, μὲ τοὺς στολισμοὺς του τῆ στιγμῆ τοῦ κινδύνου, μὲ τὰ στεφάνια σὴν κεφαλῇ τῶν νικητῶν του, βροῖσκειται σὸ πλευρὸ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ μὲ τὴν ὀργάνωσί του, μὲ τὴν ἐγγένεια τρόπων καὶ σκέψεων, μὲ τὰ τέλεια νοσοκομεῖά του, μὲ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Γῆν, μὲ τὴν ἐκτίμησιν πρὸς τὸν πλησίον, μὲ τὸν θαυμασμόν του

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

“Εν ἐκ τῶν περιεργότερων βιβλίων το ὅποιον ἀνεγνωσα ἐσχάτως εἶνε αἱ ἀναμνήσεις τοῦ Ἐρρίκου Ἀμίκου περὶ τῆς Γεωργίας Σάνδ. Αἱ φιλολογικαὶ αὗται ἀναμνήσεις περιλαμβάνουν σημειώσεις περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν συγγραφῶν, τῆς ἐποχῆς τῆς συγγραφῆς, αἰτίνας πολλὰς χαρακτηρισίζουσι πλείοτερον αὐτοῦ, παρὰ αἱ μακρᾶ καὶ ἀναλυτικαὶ βιογραφίαι τῶν. Τοιοῦτου εἶδους βιβλία δὲν ὑπάρχουν παρ’ ἡμῖν. Ἐκ τῶν πολιτικῶν μας ἀνδρῶν, οὐτε ὁ Καποδίστριας, οὐτε ὁ Ἰωάννης Κωλέττης, οὐτε ὁ Κουμουνοῦρος, οὐτε ὁ Χαρίλαος Τρικούπης, οὐτε ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης, διὰ τὰ ἀναφέρω τοὺς σπουδαιότερους ἐκ τῶν θανάτων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος, ἔγραψεν ἀπομνημονεύματα.

Οἱ μόνου γράψαντες εἶνε ὁ Πήλικας καὶ ὁ Ἐπαμ. Δεληγεώργης.

Τοῦ τελευταίου τὰ δημοσιευθέντα μετὰ θάνατον εἶνε ἀπλᾶ σημειώσεις, βραχύταται, περιλαμβάνουσαι μίαν στενὴν ἐποχὴν οὐχὶ τὴν σημαντικώτεραν τοῦ βίου του. Εἰς τοῦ Τρικούπη τὰ ἔγγραφα εἶνε ἀγνωστοὶ ἂν περιέχονται ἀπομνημονεύματα. Ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας, καθ’ ἑξῆς ἐμῆμενον μόνου συνεργαζόμενου εἰς τὸ εὐρύ του γραφεῖον, ἐν τῇ κατοικίᾳ του, ἐπὶ τῆς οδοῦ Τρίτης Σεπτεμβρίου μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897, μοῦ ὠμίλει συχνὰ περὶ ἀπομνημονευμάτων, τῶν ὁποίων κατήριξε τὸ ὕλικὸν ἐπὶ συγγραφῆς.

Ὁ Δηλιγιάννης ἔζησε καὶ παρηκολούθησεν ὀλόκληρον τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ζωὴν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ὄθωνος εἰς Ναύπλιον, ἀπέθανε δὲ δολοφονηθεὶς πρὸ δωδεκα μόλις ἐτῶν, ὥστε εἶχεν ἐνώπιόν του ὄλην τὴν εἰκόνα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Ἐπειδὴ δὲ ἔγραψε μετὰ πολλῆς εὐσεβείας καὶ χάριτος, ἐπρωτοστάτησε δὲ εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος κίνησιν θὰ ἦσαν τὰ ἀπομνημονεύματά του ταῦτα πολὺτιμα ὑπὸ πᾶσαν ἐπιφάν. Ἐπειτα ἐχηρμάτισεν Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίῳ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς δευτέρας Αὐτοκρατορίας, ἀπεστάλη ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ Βερολίνον Συνέδριον, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν καὶ εἰς σγέσεις μετὰ τοσοῦτων διασώμων προσώπων τῆς Βυρῶνης, ὥστε αἱ περιγραφὰι του θὰ παρέχουν μίαν ἀπόλαυσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας. Θὰ πρεῖχον ἀκόμη μίαν μεγάλην συμβολὴν εἰς τὴν ἰσὶ ὄριαν τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ.

Ἄλλ’ εὐκαίρησεν ἄρα γε νὰ γράψῃ ἀπομνημονεύ-

μενεύματα καὶ ἀφῆκε τοιαῦτα; Ἀμφίβολον. Ἐν μόνον γνωρίζω, ὅτι ἀφῆκεν ἐν πληρεστάτῃ τάξει τὸ ἀρχεῖόν του καὶ τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ σπουδαίαν πηγὴν μίαν ἡμέραν εἰς τὸν μέλλοντα ἢ ἀχοληθῆν μετὰ τὴν ἱστορίαν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

✽

Ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης μοι ἔλεγε ὁμίλων ποτε, ποῖον ἦτο τὸ σχέδιον αὐτοῦ, ἐφ’ οὗ θὰ ᾤκοδόμηε, τὸ ἔργον του. Θὰ ἐλάμβανεν ὡς ἀφετηρίαν τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τοῦ 1862 ὅτε κατελόγη ἡ πρώτη δυναστεία. Τότε θὰ γνωστὸν ἐμεσοδόθησεν ἐν χρονικῷ διαστήματι καθὼς ἐπαναστατικόν, πλήρες ἀμφιβολιῶν καὶ ἀνησυχιῶν. Δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη οἱ πολιτικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐὰν ἔπρεπε νὰ καθιερωθῆ ὀριστικῶς ἡ Δημοκρατία, ἢ ἔπρεπε νὰ καταφύγουν πάλιν εἰς τὸ πείραμα τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας. Ἐν τῇ μεταξὺ ὑπῆρχε καὶ ἡ Βαυαρικὴ προπαγάνδα καλλιεργούσα τὴν ἰδέαν τῆς ἐπαναφοράς τοῦ Ὄθωνος. Ὁ Δηλιγιάννης καὶ μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη δὲν εἶχε σχηματίσει ἀσφαλῆ γνῶμιν, ἂν ἡ Δημοκρατία δὲν θὰ ἦτο τὸ καταλληλότερον τῶν πολιτευμάτων διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὅπως δὴποτε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς μεταπολιτεῦσεως, ὡς ἀπὸ ὑψηλῆς σκοπιᾶς—θὰ ἔστρεφε τὸ βλέμμα του πρὸς τὸ παρελθόν, δηλαδή πρὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅτε ῥοδινὸς νεανίας εἰσῆρχετο εἰς τὸ Ναύπλιον ὁ πρῶτος Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὸς τὸ μέλλον, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς δευτέρας δυναστείας περιόδου. Οὕτω τ’ ἀπομνημονευμάτα του θὰ περιελάμβανον τὴν ὄρασιν ἀμφοτέρων τῶν δυναστικῶν περιόδων, τοῦτεστιν ὀλόκληρον τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος ἐδομηκότας περιόδου ἐτῶν.

Ὁ Δηλιγιάννης ἠρέσκετο νὰ διηγητᾶι ὅτι ὁ εὐρισκόμενος νεανίας ἐπὶ νικος μαρμαρῆνης κρήνης τοῦ Ναυπλίου εἰς τὸν πίνακα τοῦ Hese, ὅστις παριστᾷ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ὄθωνος εἰς Ναύπλιον, ἦτο αὐτὸς ὁ ἴδιος. Αἱ ἀναμνήσεις του λοιπὸν ἤρχιζον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Μοῦ διηγείτο κάποτε τὰ τῆς ἀφίξεως τῆς βασιλευομένης Ἀμαλίας, ἐλθούσης νόμης ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς αὐτὸς καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐκ τῶν κατοίκων τῆς μικρᾶς τότε ἑλληνικῆς πρωτευούσης, κατήλθον ἐπιπτῶι, ἀλλοὶ ἐπὶ εὐγενῶν ὑποζυγίων καὶ ἄλλοι ἐπὶ γαϊδάρων, ὅπως ἴδουν μίαν ὥραν ἀρχίτερα τὴν

ἀφικνουμένην βασιλισσαν, ἥτις ἦτο ὀρασιότατη καὶ ἐπροξένησεν ἀγαθωτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸ κοινόν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ πομπῇ συνόδευσαν αὐτὴν εἰς Ἀθήνας. Ἐπίσης ὀρασιότατην σκηνὴν μοῦ περιέγραψε συμβῆσαν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον αὐτοῦ, εὐρισκόμενον παρὰ τὸν Μενδρεσὲν καὶ διανεμόμενον μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου του, ἄλλοτε γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, Βασιλεῖου Κάββα, ὅστις ἀπέβαλε διὰ πικρίας τὴν φρουστᾶνέλλαν, τὰ κομψὰ τουζουλοῦκια καὶ τὸ ἀργυροκένυτον μεϊντίαν.

✽

Ὁ Δηλιγιάννης δὲν ἤθελε νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐγγῶριον ἀμφιέσιν. Ἦτο τῶσον χαρῖεις νεανίας μετὰ τὴν ὄρασαν ἑλληνικὴν ἀμφιέσιν, ἥτις ἐπεδείκνυεν ἐπιμαλλον τὸ εὐλόγιστον σῶμά του, ὥστε δὲν ἐπεθύμει νὰ μεταλλάξῃ αὐτὴν μετὰ τὰς περὶ φράγκικα φορέματά. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν εἶχον εἰσβάλλει τὰ φραγκικὰ ἦθη καὶ δὲν εἶχον ἐκτοπίσει τὸ ἐθνικὸν ἔνδυμα, τοῦ ὅποιου τὴν γενικὴν ἐξαφάνισιν ἐθρήνηε ἐφ’ ἑλῆς τοῦ τῆς ζωῆς ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς Ἀχιλλεὺς Παράσχος. Τότε ὁ ἐξάδελφός του Βασίλειος Κάββα καὶ ἑτερος φίλος του ἐθεώρου τὴν φουστᾶνέλλαν ὡς ἀναχρονισμὸν καὶ εἶχον ἀποφασίσει νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν διὰ παντός, περιβάλλόμενοι τὰ νέα φραγκικὰ ἐνδύματα. Παρεσκευάσαν δὲ τὸ ἀκόλουθον τέχνημα πρὸς τὸν Δηλιγιάννην ὅπως τὸν σύρουσιν ἄκοντα εἰς τὴν μάδαν.

Εἰς τὸν ῥάπτῃν ὅστις κατασκεύασε τὰ νέα τῶν ἐνδύματα, παρήγγειλαν, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ φίλου τῶν, καὶ δι’ αὐτὸν ἐνδυμασίαν, ἀπ’ οὗ προηγουμένως κατόρθωσαν ὁ ῥάπτῃς ἐπιτηδεῖας νὰ λάβῃ καὶ τοῦ Θεοδώρου Δηλιγιάννη τὰ μέτρα. Ὅταν ἐκομισθῆσαν αἱ φραγκικὰ ἐνδυμασία εἰς τὴν κοινὴν κατοικίαν, ὁ Δηλιγιάννης ἐκοιμᾶτο ἀμέριμος. Οἱ φίλοι του ὑπέξ-

ρῆσαν τότε τὴν φουστᾶνέλλαν του καὶ τὰ ἀπέστειλαν εἰς μίαν θείαν τῶν, εὐρισκαμένην καὶ αὐτὴν ἐν γνώσει τῶν τεκταινομένων. Ὅταν ἀφουπνίσθη ὁ Δηλιγιάννης εὖρε παρ’ αὐτῇ μίαν κομψὴν εὐρωπαϊκὴν ἀμφιέσιν καὶ εἶδεν ἐμφανιζόμενους τοὺς ἐξαδέλφους του, ὡς παρὶνὰ φιοφονία, αὐτὸν δὲ ἄνευ τῆς ἑλληνικῆς του ἐνδυμασίας. Σιωπηρῶς ἄλλη δὲν ὑπῆρχεν. Ἦναγκάσθη καὶ αὐτὸς νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν γαλλικὸν συρμόν.

— Καὶ ἴδου, μοῦ εἶπε, πὼς ἀπὸ γνήσιας ἑλεγονομένη διὰ μιᾶς φράγκος χάρις εἰς τὸν κύριον Βασίλειον Κάββα.

Τὰ τοιαῦτα ἐπεισόδια, τὰ τῶσον χαρακτηριστικὰ τῆς ἐποχῆς, περιλαμβάνόμενα μαζὶ μετὰ τὴν σπουδαίαν πολιτικὴν ὄλην καὶ τὰ ἄλλα κοινωνικὰ γεγονότα, τῶν ὁποίων ἐγένετο μάρτυς καὶ ἦρος ὁ Δηλιγιάννης, θὰ παρέχουν πλήρη τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος τῶν Βασιλέων Ὄθωνος καὶ Γεωργίου. Ἄλλ’ ἔγραψε ταῦτα ὡς τὰ ἐσχεδιάζειν ὁ ἀκαταπόνητος ἐκείνος ἀνὴρ, ὁ διαρκῶς, ὁσῆκις δὲν ἠγγόρευε, γράφων καὶ τηρῶν σημειώσεις περὶ πάντων, ἢ ἀφῆκεν ἀπλῶς ἀκατέργαστον μόνον τὸ συγκεντρωθὲν ἐπὶ τόσα ἔτη ἱστορικῶν ὕλικόν. Οὐδὲν γνωρίζω. Ὁ κληρονόμος τοῦ πολιτικοῦ τοῦ γραφεῖου συνάδελφός μου Ἐπ. Δηλιγιάννης οὐδέποτε μοῦ ἔδωκε θετικὴν μίαν ἀπάντησιν περὶ τούτου. Ὅπως δὴποτε μὲν τὸ πολὺτιμὸν ἱστορικὸν ὕλικόν ἐν τῇ ἀρχείῳ του.

Ἐκ τῆς διαθήκης τῆς δεσποινίδος Σοφίας Τρικοῦπη πληροφόροθηκα πάλιν περὶ τῆς υπᾶρέξως χειρογράφων καὶ τοῦ Χαριλάου Τρικοῦπη. Καὶ τὰ χειρόγραφα ταῦτα, ἂν δὲν εἶνε ἀπομνημονεύματα θὰ εἶνε πάντως σημαντικῶς καὶ ἔγγραφα, δι’ ὧν θὰ λύονται αἱ ἀμφιβολαὶ ποικίλων πολιτικῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια ἐμειναν σκοτεινὰ μετὰ τὸν θάνατον τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς μας.

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΙΑΝΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ

“Ἡ ἔρευνα τῆς ζωῆς ἐδουμένη γίνεται, ἢ περὶ τοῦ κόσμου ἔρευνα καὶ ἡ ἔρευνα τοῦ κόσμου κομφομένη γίνεται ἢ περὶ τῆς ζωῆς ἔρευνα.”

Max Verworn.

Τὴ παράδοξον πρόβλημα, τῷ ὄντι, ἢ ζωῆ! Φαίνεται ἡμῖν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξελιχθῆ, εἰμὶ ἐκ τῆς νεότητος πρὸς τὸ γήρας καὶ οὗτις ὁργανισμὸς ὀφείλει πάντοτε ν’ ἀρχίσῃ ἐκ τοῦ κυττάρου, ὅπερ, ἀφοῦ πρότερον ὑπῆσθη μίαν ἀνάπτυξιν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἦσαν τελείαν, φθάνει εἰς τὴν τῆς ἀκμῆς ἡλικίαν καὶ ἐκείθεν εἰς τὸ γήρας καὶ τὸν θάνατον.

Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τὰ κυττάρα διαφορίζονται, διὰ νὰ ἐκτελέσουν διαφόρους ὑπηρεσίας. Καὶ τὸ γήρας ἀποτελεῖ μέρος τῆς κανονικῆς ζωῆς ὅσον καὶ ἡ ἀνάπτυξις.

Δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη τί προκαλεῖ τὸν θάνατον, καίτοι δὲν ἐλλείπουν ἐπὶ τούτου ἰκαναὶ θεωρίαι. Οὐχ ἦττον ὄμως μὲν ἀνεξήγητον τὸ φάρμακον, ὅπερ ὀφείλει νὰ παρατείνῃ τὴν ζωὴν, ἔστω καὶ μέχρι τῶν

ὁρίων τῶν θεωρουμένων κανονικῶν παρὰ τοῦ Μετωϊκόφ. Τοῖνα προληθῆ ἢ διὰ τοῦ χρόνου παρακμῆ τῆς ἡλικίας, ἢ κατὰ ποσοῖς ἐν γένει, φαίνεται τῶσον δυσχερὲς, ὅσον καὶ τοῦ νὰ ἐμποδιθῆ ἢ ἐξέλθῃς τοῦ ἀτόμου εἰς ἀνανθήποτε ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως του τὸ μόνον μέσον εἶναι νὰ φονεύσῃς τὸ ἄτομον καὶ νὰ τὸ ἐγγείης ἐν φιαλίδῳ πληρῆ αἰσθητικῶν.

Ἐν τούτοις πρὸ τῶν ἑτῶν ὁ Loebe ἔφρασε νὰ ὑποδηλώσῃ, ὅτι ἢ ζωὴ ἠδύνατο νὰ ἐκτιθεκτῆ ἀντιπροσφῆς καὶ ὅτι, ἐν ὁρισμέναις συνθήκαις, ὁ οργανισμὸς δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐμβρυώδη κατάστασιν.

Ἐβασίλειτο ἐπὶ ἐνὸς φαινομένου παρατηρηθέντος ἐπὶ τῶν τραχηλιεῶδων (Campanularia), ἅτινα ὑφ’ ὀρισμένας συνθήκας παρουσιάζουν ἀναστροφικὰ μεταμορφώσεις, ἀπολούοντα, ἀναρροφῶντα ὀρσμένα ἐκ τῶν ὀργάνων τῶν. Κατόπιν τούτου ὁ Diech παρετήρησεν ἀνάλογον τὸ εἰς τὸ ζωηροφόρον μαλάκιον Κλαρὴν, τοῦ ὁποίου ὀρισμένα ἴνες ἐπανωδρόμου

πριν ή αναπτυχθώσι διά να σχηματίσων νέα όργανα. Ο Εγγύγιος Σούλτος προσέκοιψε νέα γερονότα σχετικώς με τό φαινόμενον τούτου, άπερ άποκαλεί άντίστροφον κύκλον αναπτύξεως. Άνεκάλυψεν, ότι πολλών των καλύτερων άποπυδύλων, όταν μένον άνευ τροφής, έλαττωνται κατά τό άνάστημα εις τοιούτων βαθμών, ώστε να μη υπολείπεται ή ελάχιστον κλάσμα των προτέρων διαστάσεων των. Η κοινή ύδρα των γλυκίων υδάτων, τεθείσα υπό τοιαύτην δίαιταν ήλαττώθη εις τό έκαστόν του άρχικου αύτης μεγέθους. Περί τό τέλος της Ισχυρότης ταύτης ύπέστη μίαν τελείαν άπλοποίησην. Οι πλόκαμοι αύτης έσμυκρίθησαν μεγέθει τε και αριθμώ, όλίγον δέ κατ' όλιγον εξέλειπον, μη άπομείναντος, ειμή ενός στρογγύλου σωματιδίου εξαεφεθέντος και αυτού του στόματος. Δέν ήτο πλέον ειμή μία μικρά μάζα ζώωντων κυττάρων, οία ήτο εν τή έμβρυώδει ηλικία.

Εις μικρός σκόληξ του γένους των έλμύνθων υδροβίων ετέθη εις πέγραμω του αύτου είδους. Το δύσμορον τούτο δημιούργημα δύναται ν' άντιστή εις την νηστείαν έφ' ίκανόν αριθμόν ημερών, τρεφόμενον εκ των ίδιων αύτου σωματικών συστατικών. Ο Βερίγγε καταώρωσε ν' άπλοποίησην διά της πείνης τους εκμύζητικούς τούτους σκόληκας εις τό πεντηκοσιοστόν

τού άρχικου αύτου όγκου. Τα κύτταρα του ζώου διετήρησαν τό αύτο μέγεθος, ελαττωθέντα μόνον κατ' αριθμόν. Το άποδον τούτου πλατυζώοριον ειχε άπλοποιηθή. Είχε δ' άπολέσει και όρισμένα εκ των όργάνων του.

Κατώρωσαν μάλιστα κάτι περισσότερον τέμοντες τά πλατύσωμα ταύτα ζωάρια εις πολλά τεμάχια, παρετήρησαν, ότι έκαστον των τεμαχίων τούτων εξακολούθησε ζών, αναγεννηθέντων ούτως, εξ έκάστου τεμαχίου του άρχικου ζωαρίου, νέων ζωαρίων άρκούντως ικανοποιητικόν, παρουσιάζοντων ενίαις ελλείψεις εις τινά όργανα, άνω δεν αναφαίνονται ειμή εν όρισμένη ηλικία. Ούτως οι βιολόγοι ήδνηθήσαν, διά των τεμαχίων των γεηρακότων τούτων ζωαρίων, νά παρουσιάζουν νεαρά τοιαύτα. Τα παλαιά τεμάχια των ιστών έδωσαν γέννησιν εις νέα τοιαύτα. Τα πευαλέα και γεηρακότα άτομα επανήρχον εν την νεότητα, επανήρχον την ζωήν των!

Είνε, τφ όντι, λαυ περιεργον. Άλλά μήπως τό φαινόμενον τούτο δεν παρετήρηθη πρό μακρόν ήδη χρόνον εις τό φυτικόν βασιλείον, επί παραδείγματι, επί των παραφυάδων ; . . . Ούχ ήττον όμως νομιζομεν, ότι δέν ήτο περιττή ή μικρά αύτη περιγραφή.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗΝΗΜΗΤΡΙΟΥ

μεν, ότι πρέπει να άποφυγώμεν συμβάσεις ώς τάς μεχρι τούδε προς ξένας εταιρίας, **τού μίς έδεσαν χειροπόδαρά και μάς κατέστησαν δούλους υποφόρους ένφ τό Κράτος ίσταται με σταυρωμένα τά χέρια** άπέναντι πάσης εταιρίας, ήτις κάνει τό κέφι της προτάσσοσα τάς συμβάσεις.

Είς τό ζήτημα της άποξήρανσεως μέχρι τούδε ούδόςμός διαφέρουμεν τού κατά τό Εύαγγέλιον πλουσίου τού ζητούντος από τον πένητα άπαλλαγήν εκ των βασάνων της κόλασεως.

ΤΑ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΑ

(Συνέχεια)

Έναύθα ή άγιογραφία κατέχει την πρώτην θέσιν, ήν θαυμασιώς καλλιεργούσι και περιπαθώς αγαπάσιν οι δθηκτικοί μοναχοί του Άγιου Όρους, και διή οι άσκητικοί, οίοι έγμίζοντες και αγιαζόμενοι και εν τούς έργοις αυτών και πάνω εικότως, τό γάρ άγιοι τοίς άγίοις. Μετά ταύτα έρχομεν να θαυμάσωμεν την ξυλογλυπτικήν, ήτις άμείψει εν Κανσοκαλυβίοις ως ούδαμου άλλωσού και δεν είναι οι ώραίοι σταυροί, τά εγκόλια, τά περίκοσμα κοιλιαία, και τά σφραγιστήρια, τά μόνα ών θαυμάζει τις την έπεξεργασίαν έχομεν και σπουδαιότερα έργα ξυλογραφίας άμμήτου: παραστάσεις εκ της Παλαιάς και Νέας Διαθήκης, ναούς και όνομαστά οικουήμια, εικόνας και αναταραστάσεις φωταγραφιών, προκαλούντα έκπληξιν άληθινήν διά την ελαφράν χειρά και την έπιμονήν του ξυλογλύπτου. Αί δύο αύται τέχναι ίσαν προσφωδός προσαρμόζονται προς τον βίον των άσκητών και τάς φυσικάς ιδιότητας Η λεπτεπιλεπτός των εικόνων έπεξεργασία και ή μικροσκοπική ξυλογραφία προσηθεύον την σιδηράν εκείνην του Ίησοΐτου ύπομονήν, οστις έγραψε την Άγιαν Γραφήν (δέν ένθυμόμημα Παλαιάν ή Νέαν) επί κνήιδρου φουρόντος ένός κελύφους χαρούσι!!! ή τού ένέρου μεταοκόνον καλλιτέγον (Διδώφορς ο Σάμιος ούτος άμαίσις τον Ε' π. Χ. αιώνα) κατασκεύάζοντες τέθριππον όρμα στεγάζομενον υπό τό περά μνίας! και τό προσόν τούτου, την ύπομονήν, έρχοσιν οι μοναχοί εις ύψιστον βαθμόν, άλλα δυστυχώς στερούνην τού έτέρου, της έπιστημονικής μορφώσεως, είναι μηδενός εξαίρουμένου αυτομάδε: διά τούτο ή πρωτοτύπια έκφρεύει τον όριον της έμπερίας των: ουτε την Παναγίαν του Ραφαήλ, ουτε την δεύτεραν Παρουσίαν του Μιχαήλ, άλλ ουτε την έσχατην συνταράξασαν τους καλλιτεχνικούς κύλους Τροχόνδαν τού Λά δε Βίντσι και τά έργα του Γκιζή και Ισακωβίδου δύναται να θαυμάση τις εν τφ έργαστηρίω του άγιορείτου καλλιτέχνη τού καλλιτεχνίον του τάλαντον περιορίζεται εις την πιστοτήην άντιγραφην και επιτυχή συναμολόγησιν, εις του έξάρτησον και λεπτολόγον έπεξεργασίαν του έλικού και την σεμνοπρεπή και μεγαλοπρεπή συνάμα κοσμηματικήν τέχνην και δια τό έκτακτα ταύτα της άνθρωπίνης θελήσεως προτεήματα, τά έργα αυτών θαυμάζονται γινόμενα άνάσταστα αντί άδρον της πολλάς άμοιβής, έχον δέ και βραβείων και τιμητικών παρασημών υπό τον ίσχυρόν τους της γης.

Έν τούτοις παρ' όλων ταύτων τάς άτελείας ή άγιογραφία εν Άγίο Όρει άναπαύσασαι ευομένην κατά τους τελευταίους χρόνους υπό της σχολής των Ίωσσαφίων, ήν πρό 70ετίας ίδρυσεν ο Γέρον Ίωσαφ έξ Άνδρο-

Η άποξήρανσις λιμνών και τελμάτων κατονηθή ήδη παρά του Κράτους, και ό χρόνος θέλει πιστώσει κατά πόσον τούτο θέλει τραπή ή μη πρακτικήν ώδόν, την έγγυωμένην αϊταρκείαν και έθνικην ύπόστασιν.

Η άποξήρανσις λιμνών και τελμάτων όπείη να συνδυασθή άναποδράστως με την προστασίαν των ύπαρχόντων δασών και την αναδάσωσιν, περι ών άλλοτε.

Ι. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ

ΑΠΟΞΗΡΑΝΣΙΣ ΛΙΜΝΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΜΑΤΩΝ

Β'.

Πας ό διασχίζων Πελοπόννησον, Στερεάν, Θεσσαλίαν και την Νησιώτιδα παλαιάν Έλλάδα εκπλήττεται βλέπων πανταχού τέλματα άνάριθμα, όλίγας λίμνας ή και γαίας προσκλιζόμενάς τον γεμίζοντα και άποξηρανόμενάς τό θέρος. Έάν δε την έρυναν ταύτην έπεκτείνη διά την Ήπειρον και Μακεδονίαν, βλέπει, ότι και ή Νέα Έλλάς ίσταται επί του αύτου έπιπέδου των λιμνών και τελμάτων ή και προσκλιζομένων γαιών εις ό ίσταται και ή Παλαιά Έλλάς, βλέπει τούτστιν Έλλάδα της παλαιγενούς περιόδου!

Ό θέλον, ένα άκριβώς κατ' έπιστάτην ή Νομόν και κατηγορίαν τό όλικόν έμβαδόν λιμνών, τελμάτων και προσκλιζομένων γαιών, θέλει προσκοιμισει εις τό άνέριθκτον, διότι τοιαύτη έργασία είτε δέν έγένετο, είτε γενομένη δέν είδε τό φός, ως θέλει προσκοιμισει εις την εύρεσιν συναφοδς μελέτης περί του δυνατού ή μη της άποξήρανσεως λιμνών, ζώνης τακτικής και έκτάκτου, πλημμύρας τελμάτων και προσκλιζομένων γαιών. Και πάντα ταύτα μετά πάροδον αιώνας έλευθέρου βίου της ήμετέρας πατριδος αϊδάνονται και πληθύνονται επί ζημιάς της υγείας των κατοίκων, της αυταρκείας της χώρας, και ως μοναδικήν όασιν βλέπει τις την άποξήρανσιν της Κοσιπιδος λίμνης, διότι μη έχοντες **κοκκουλια μυαλό** θετικής έργασίας, λαγοπούμεθα μακαρίως και ασφαλώς και την υπεράρκειαν των έλιεγομένων πυρετών, την θνησιμότητα, τον έκπατερισμόν ή μεταγνώσεισιν, και **ή κοιλία μας παίζει ταμπούρα από την πείναν!**

Κατ' άντίθεσον ό άνατρέχων εις τους μυθικούς αιώνας είδοίσις δύο άποξήρανσεις λιμνών της Κηφισίδος (Κυπίδος) και του Φεινού, έχον άποδοιδόμενον εις τον Ηρακλέα, και δύο τελμάτων, του της Λερναίας Ύδρας και της Κόπρου του Αδγείου ως άλλων μεν έκτελεσθέντων παρ' του ίδιου. Άλλά και εις τους

άλλους τούτους, έγκρούπεται ό πυρήν άληθείας περι συντελεσθεισών ύδραυλικών εργασιών ουχι παρά του Ηρακλέους, άλλα παρά λαών προηγμένων εις τον πολιτισμόν και εκπυμόνων της συγκυμότητα της άποξήρανσεως, ών έλλειπόντων και μη συνουμθέντων των άπαραίτητων και προστατευτικών ύδραυλικών εργασιών, αι λίμναί και τά τέλματα άνεβρίσκον εν άμμη και ούτω τή **Έλλάδι άείποτε πενήν ξύτταφορς**. Διότι και εις τους ιστορικούς αιώνας προς αύταρκείαν εισήγη η Έλλάς σιτηρά εκ των παρ' όλων της Θράκης και του Πόντου μέχρι και της χθες έτι, ύπως και σύμπασα σγεδόν ή Εύρωπή προς άναλήρσειον του έλλειπόντος γενομένη ύπόφορος προς άλλους λαούς, πάντοτε δε άπειλουμένη ένα άποβήλη και αύτη την έθνικην ύπόστασιν, διότι **ό καιπέται ψωμάς παραδίνει τά κάστρα!** ως μαρτυρεί αύτη αύτη ή ιστορία καθ' άπαντας τους αιώνας, και διή ή ύποδοούσις των Άθηναίων προς τους Σπαρτιάτας.

Βεβαίως ή άποξήρανσις λιμνών, τελμάτων και προσκλιζομένων γαιών δέν είναι μεν εκ των ειςχροών, είναι δε εκ των δυνατών εν άν θέλωμεν, **να βάλομεν μυαλό στο κεφάλι μας πρακτικόν**, και μη μοιρολατρώντες την άποξήρανσιν από τους κατοίκους του Άρεος ή του Πολικού άστέρος. Ανάγκη επιτάσσει να μιμηθόμεν άλλους λαούς προηγμένους και πρακτικούς. Άπαιτείται βεβαίως χρομία και χρόνος, άλλ άμφοτέρωτα άφθονοίσι και τό πρώτον καταβαλλόμενον, θέλει πληρωθή διά της αξίας των άποξήρανθησόμενων λιμνών και τελμάτων, της πρωτοβουλίας άνηκούσης εις τό Κράτος ουχι δε και τους Δήμους, Κοινοτήτας ή άτομα: διότι ή πείρα τούτου μαρτυρεί, διότι εις τό Κράτος προσήκει πάντοτε να ήγείται συμβάσειον λεπτομερών και να έποικεύη την έφαρμογήν τούτων διηκενός. Λέγοντες δε συμβάσεις λεπτομερείς έννοού-

νικίου της Καισαρείας καταγόμενος, είναι ή μόνη, ήτις άντιγράφουσ άρχαία σχέδια Βυζαντινού ονύμου και μεταλλάττουσα ταυτα συμφώνως προς τά τελειότερα πρότυπα της εν Εύρώπη αναγεννηθείσης τέχνης, διασώζει σήμερον τον γεηραιότερον άγιογραφικον τύπον της Όρθοδόξου Έκκλησίας της Ανατολής, οστις άριστάται έξ ίσου του τε βαρέος και αυστηρού Βυζαντινού και του νεωτέρου κοσμικού. Νυν δε σγεδόν εύρίσκεται εν τφ τελειούσθαι έργον διαμασίον, άριστοσύνημα καλλιτεχνίας, από 10ετίας έπεξεργαζόμενον υπό του εύφρους και λαμπρού ξυλογλύπτου πατρός Νικοδήμου, τό θέμα είναι ύψηλόν και σοβαρόν, ή έπεξεργασία άμμήτος, και κατά την γνώμη των ειδικών καθήρητον τού Πολυτεχνείου, και άκριβείς αναλογισούς και προοπτικούς κανόνες, όθεν βεβαίω τον φίλον καλλιτέχνην, ότι ασφαλώς θα επιτύχη του σκοπού, ον έπαυδοίση. Και ταύτα μεν περί των εργαστηρίων μη ζητήσης όμως, προς Θεού, μη ζητήσης και περί σπουδαιότητων. Όπως εκ πασών των της Ανατολής Μονών ή θεοείκελος παιδεία άπέπτη ούτω και εκ του Άγιου Όρους, τά έρεϊπια της περιωρούμιο πάλαι ποτέ Άθωνιάδος Άχαιδιάς επί του λόφου εκείνου ον άπειθανάσεν ο κάλλιμος τού περιλιτόν αύτης πρώτον διευθυντοφ Εύγγενίου του Βουλγαρόεως μαρτυρεί μου τό λόγφ, ή άρά τό αναξιόπαθόντος και καταδιωθέντος υπό της κακνρεχίας άπαιδεύτων μοναχών σοφού άνδρός: κρατεί εισέτι άνωτον τον δεσμών της άμαθείας. Είθε υπό τον ελεύθερον ήδη ουρανόν επανείδθωσιν αι κλειναι του Παρνασσού και Έλικόνος Μούσαι εν χώρα ένθα και ύδατα καλλίγροσα, κατά τον κλεινόν Εύγγενιον, και άγο εύραστάτος, και αύφα πονιώς τό περιέχον ημιάς καταφύχουσα άλλη τε συνηρεφή και κατάσσια πανταχόθεν, και χλόη αειθαλής την όρασιν κατατέρουσασφ τον δέ εϊδη παντοία, έλαια, άμπελοι, άφραγα, μυσρινα . . . και πηνόν στήνη καλλιμάδων, εν οίς πολλή ή άηδών και ό κόσμος και ή χελιδών, τας φωνάς τον ήρθε κάποιος περιούνοντα και επ' άδειας μελετώντων μουστροφόνων νεανίσκων συναμυλόμενα . . . θάλασσα τε ύπεστρομωμένη κνλκθεν, εν να γαληνώσα και κρυσταλλίζουσα, νυν δ' ύποφύρισσουσα και προς τό ούλον ύποταρμονομένη νυν δ' επαφρίζουσα, και εκ μυθών αυτών ταρασσομένη, άλλοτε άλλος ποικίλον παρίσταται θέμα. Όλα καλά, διά γλυκαυθίμας, ουκ έχω ειλείν όσης πρόξανα. Έν χώρα, λέγφ, εν ή ποσότην έπιμόγους και τελεσφόρους αι πρακτικά άρετα καλλιεργούνται, είναι καιρός πλέον και ή άληθής παιδεία ν' αναλάβηη: δει δε και την των γραμμάτων μελέτην οικείαν είναι τφ σκοπφ» λέ-

γει ο άναμορφωτής του μοναχικού βίου ο Μέγας Βασίλειος. Είναι άίσχος οί μοναχοί της Ανατολής εν τη ροή των αιώνων να παρίστανται παράδειγμα άσυνγνώστου στασιμότητας άπέναντι της καταπιεσσομένης προόδου των της Δύσεως, όστινες ου μόνον την Δύσιν αλλά και τον κόσμον όλον διεπαιδαγόγησαν παρ' ημών αυτών τά πρώτα στοιχεία του μοναχισμού λαβόντες, είναι άίσχος ή Βερόλινηος "Ακαδημία να κάμνη την δεύτεραν έκδοσιν των Πατέρων της Εκκλησίας μας και οί "Άγιουργοί μοναχοί να μη δύνανται ούτε ν' αναγινώσκωσιν. "Εως πότε θα τρεφόμεθα εν τών ψυχίων της Εδρώπης; "Εως πότε θα κείνται κλειστά αι βιβλιοθήκαι των Μονών, άναμύνουσαι Εδρωπαίον τινά να έκτινάσθ τόν κοινότοπον; "Ιερά σιά του όουδίκου Κοραή! όστις μαθόν ότι οί Βατοπεδινού έκάλεσαν από τούς Κυδωνίας διδάσκαλον με σκοπόν να εισαγάγωσιν εις τόν "Αθωνα της περφοτισμένης Εδρώπης τά μαθήματα, άνεσφίατα εκ χαράς και έγραφην: «Απέδωκαν οί Βατοπεδινού εις την μητέρα των την "Ελλάδα τά χροστούμενα τροφεία" ευγε και ύπερυγε, σεβασμιώτατοι Βατοπεδινού! άν οεις άποδίδετε ότι χροστοείτε εις την κοινήν μητέρα και πατρίδα ήμών" ή πατρις πρέπει να σάς ευχαριστήση ως ευεργέτας και ουχι ως πληρωτάς. Σάς ευχαριστώ και έγω έκαστως, ότι με δίδετε άφορμή να κηρύξω εις της φωτισμένης Εδρώπης τούς φιλέλληνας ποιοι είναι την σημερον οί μοναχοί των Γραικών και να έρωτήσω θαρρετά τούς κρυσοκόμενους εις αυτήν έθνη της "Ελλάδος άν έχωσι να μάς δείξωσι κα-

νέν άλλο έθνος, του οποίου οί μοναχοί συνέδρομον εις τό να φέρωσι τά φώτα των έπιτοπιών εις την πατρίδα των ώς μόνην θεραπειαν των πολυχρονίων της πατρίδος πληρών». Η Εκκλησία και τό "Εθνος έχουσι πολλάς και δικαίας απαιτήσεις από τό "Άγιον "Όρος, και έπρεπε, καθ' όν χρόνον ο ήμισυός κάμνει άμιατώδεις κατακτήσεις, να είναι ο ηλιανής φάρος ο διασκορπίζον τό ηλιανές της άληθείας φέγγος τοίς εν σκοτίει και σιγή θανάτου καθημένοις; έρρέτωσαν οί φωτισθέντες και άμαθείς οί προφάσει εκαιογενούς άποστρεφόμενοι την παιδείαν και οί όποιοί ουδέποτε έμελέτησαν τόν βίον και τās προξεις των αγιαίων μοναχών και μεγάλων πατέρων, αέν οίς, κατά τόν βιογράφον του άγιου Θεοδώρου του Στουδίτου, πάν είδος επιστήμης, ώσπερ τις καρπός πέπειρος χρησιμοποιώ εδωροίται» μετά γάρ της εις άβρον κοινοβιακής ευταξίας και της πρακτικής φιλοσοφίας, ουδέ των λογικών άμετρού καθεστήκεσαν τεχνών" αλλά και γραμματα παρ' αυτοίς έρλοποιοίτο καθόρθως, δι' ής ήτε προς τό γραφέν δρθώς έγγίνεται τοίς πεποιτημένοις είδησι και ή προς την άνάγνωσιν έντυπούται αυτοίς ήθικότης" και φιλοσοφίας δε τεχνολογία και δογματικών πατερικών άποστήτησι, δι' όν πάσης αίρεσεώς φληναφούς ανατρέπειν είχαν ισχυρομυθίας, συλλογισμοίς άληθείας και συμπεράσμασι χροόμενοι" έξ όν σοφώτατοι καλλιγράφοι και έσθηφάται, άματογράφοι, ποιηταί τε και άναγνώσταί, μέλισσαι τε και άουδοπόλοι εν Χριστώ έξεφάνθησαν».

ΕΥΛΟΓΙΟΣ ΔΑΥΡΕΩΤΗΣ

HENRIK IBSEN

Η ΒΟΡΕΙΝΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

Δύο λόγια.

(Η Βορειή έκστρατεία είμπορεί να θεωρηθή ως ή πρώτη επιτυχία του Ibsen, ή οποία μάλιστα του ήνοιξε τούς κύκλους υπερτοπικής δόξης.

Η ύπόθεσις του έργου άποτελεί πρωτοτυπίαν όχι ως πλοκή αλλά ως επίπουσις χρησημοποιήσεως των λαϊκών θρύλλων εις τό δράμα. Πρώτος ο Björnson, είχε μεταχειρισθεί τό μυθικόν υλικόν εις τό δράμα. Ο Ibsen τόν ήκολούθησε με τό ειδικό θεατρικό άποτελεσμα της Βαρνεκικής κάπως αισθητικοποιήσεως του θορύβου και της ταραχής.

Ο Ελληνικός τόνος της «Βορειής Εκστρατείας» είναι φανερός. Εν τούτοις ή ηρωϊκόλογια δεν συγχίζει ούτε στιγμή τόν καλλιτέχνη. Ακόμη και στο σημείο του πλέον άντιπαθητικού πατάγου τών γεγονότων ξεχωρίζει τό νήμα που «δίνει μεν συγχύσις κάμβους, αλλά με τό διάθεσι να ένμορφήνη την γενική δαντέλλα. Γι' αυτό άκριβώς ο θεατής ποτέ δεν χάνεται άν και πάντα άπρόσπτα σταθμείει.»

Μολαταύτα δεν πρέπει κανείς να άρνηθή ότι τό έργο άσθμαίνει. Τό μειονέκτημα όμως καλύπτεται από τή δύναμη του ύφους και έξηγείται από τό γεγονός ότι ή δραματική μεγαλοφύα του Henrik Ibsen ευρισκόμενη κατά την εποχή της συγγραφής εις τό πρώτο στάδιο της δημιουργικής της εξέλιξεως δεν είχαν εύρει ακόμη την όμαλή της ροή.

Πράγματι «ή Βορειή "Εκστρατεία» έγράφη γάρ πανηγυρισμό της επέτειου της ανστάσεως του «Νορβηγικού θεάτρου» της Χριστιανίας τόν καιρό που ο Ibsen διημήθυε τās καλλιτεχνικάς του εργασίας. Και τότε ή ιδιοφυία του ευρισκετο στην πρώτη περίοδο της εκπαιδεύσεώς της. Είχε παρέλθει πενή ή μετρομιάτη εν Bergen (1850) προσπάθεια της πρώτης του άτομισμού του παρουσιάσεως χωρίς να έχη έκδηλωθεί και ή μεγάλη έμπνευσις που έχαρακτήρισε τη δεύτερα (1864 — μετά τό ταξείδι του στη Ρώμη) και τό δαιμονιώδες πνεύμα που εκορύφωσε κατά τη διαμονή του στη Γερμανία — τόν τρίτο και μέγιστο σταθμό της τέχνης του (1877 — 1895),

Δεκέμβριος 1916

«X»

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΙΡΝΟΥΦ ΑΠΟ ΤΟ ΦΙΟΡΑ, φεούδαρχος στην "Ισλανδία
ΣΙΓΟΥΡΔΟΣ Ο ΛΥΝΑΤΟΣ, βασιληάς της θαλάσσης
ΓΚΟΥΝΑΡ, πλούσιος άγρότης στην Νορβηγία
ΘΟΡΟΛΦ, τό νεώτερο παιδί του Αιρνούφ
ΝΤΑΝΝΥ, θυγατέρα του Αιρνούφ
ΧΕΡΝΤΙΣ, ψυχοκρή του Αιρνούφ
ΚΟΡΕ, ένας άγρότης
ΕΓΜ, υιός του Γκουνάρ, τεσσάρων έτώ
ΤΑ ΕΞΗ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΑΡΝΟΥΦ

Οί άνδρες του Αιρνούφ και του Σιγούρδου.

Ευγενείς, προσκεκλημένοι, ένοπλοι, "Ακόλουθοι, ύπηρέται, ύπηρέτρια.

(Τό δράμα γίνεται κατά την δεκάτην έκπαινετατηρίδα, την έπαχην του Έρικ της Σουηδίας, εις την βάρειο Νορβηγία, πότε κοντά και πότε μέσα εις τό άρχοντικό του Γκουνάρ.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Ακτή. Εις τό βάθος κહેται άπότομα από τη θάλασσα. Δεξιά βράχοι και δάσος από κωνοφόρα δένδρα. "Αριστερά μία ξυλίνη καλύβα. Κάτω στο λιμάνι φαίνονται τά κατάρτια δύο πλοίων. Δεξιά μακράν εις τό βάθος βράχοι και νησιά. Η θάλασσα πολύ ταραχμένη. Χειμώνας με χιονοθύελλα.)

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ο Σιγούρδος έρχεται αναβαίνων από τό μέρος των πλοίων. Φορεί λευκό γελέκι, με άγροφή ζώνη, μπλε μανύα, γοθρά περιπόδια, γουνωτά υποδήματα και γαλβάνιο κάλυμμα. Στη μέση μικρό ξίφος. "Αμέσως έπειτα φαίνεται ο "Αρνούφ δεξιά, έπάνω μεταξύ των βράχων. Φορεί γελέκο από μάση προβιά με θώρακα και πολεμικά περιπόδια, γουνωτά υποδήματα και μάλλον περισκελίδα. Έπάνω εις τούς ώμους ένα σκούρο μάλλινο μανύα, του οποίου η κοκκύλα σκεπάζει τό κάλυμμα και κρύβει τό μικρό πρόσωπο. Εύσωμος και γιγαντώδης με μακρά λευκά γένεια, γέρος και λίγο χροτωμένος. Είναι ώπλισμένος με στρογγύλη άσπίδα, ξίφος και άκόντιο.)

Σιγούρδος (παρουσιάζεται πρώτος κωτάζει γύρω, βλέπει την καλύβα, διεθύνεται προς αυτή βιαστικά και προσπαθεί να σπάση τη θύρα.)

Αιρνούφ (φαίνεται δεξιά επί του βράχου, εκπλησσει όταν βλέπη τόν Σιγούρδο, φαίνεται να τόν αναγνωρίζει, καταβίνει κάτω και φωνάζει) Κάμε τόπο πολεμιστή!

Σιγούρδος (Στρέφει, θέτει τό χέρι επί του ξίφους και άπαντά). Θά μου συνέβαινε γιζ πρώτη φορά άν τό έκαιμα!

Αιρνούφ. Πρέπει να κάμης και θά κάμης τόπο. Χρειάζομαι την καλύβα γιζ να κατασκήνωσούν οίμισοσπαγωμένοι άνδρες μου.

Σιγούρδος. Και γώ γιζ να ξεκουρασθ ή μιζ κουρασμένη γυναίκα.

Αιρνούφ. Οί άνδρες μου άξιζουν περισσότερο από τες γυναίκες σου!

Σιγούρδος. Τότε οί ευγενέστατοι θά δοκιμασθούν δω επί τόπου.

Αιρνούφ (σπώνει τό άκόντιο). Αυτά σου τά λόγια θά σου στοιχίσουν πολύ.

Σιγούρδος (σφεί τό ξίφος). Κακή την έχεις τώρα γέροντα.

Αιρνούφ (όρμά έναντιον του).

Σιγούρδος (τόν άποκρούει).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Οί προηγούμενοι. Η Νταννύ και μερικοί άνδρες του Σιγούρδου έρχονται από την ακτή. Τα έξη παιδιά

του Αιρνούφ δεξιά από τούς βράχους.)

Νταννύ (προηγείται λιγάκι. Φορεί κόκκινο φόρεμα, κοκκού από γούνα. Φωνάζει κάτω προς τά πλοία). Στα όπλα! "Ανδρες του Σιγούρδου! Ο κύριός μου μάχεται με ένα ξένο!

Οί υιοί του Αιρνούφ. Βοήθεια στον γέροντα! (Κατεβύνουν).

Σιγούρδος (στους άνδρας του). Μείνατε και πού βρισκασθε! Τόν καταφέρειν μονάχος μου.

Αιρνούφ (στους υιούς του). "Αφήστε με να πολεμήσω μαζή του! (Όρμά πάλιν κατά του Σιγούρδου) Θέλω να δω τό αίμά σου!

Σιγούρδος. Δες πρώτα τό δικό σου! (Τόν πληγώνει εις τό χέρι, ώστε του πέσει τό άκόντιο.)

Αιρνούφ. "Οραίο κτύπημα πολεμιστή! Χυμάς όρμητικά και πετυχαίνεις θανάτεια! Θά ντροπιάζεις ακόμη και τό Σιγούρδο τόν άνδρεία.

Σιγούρδος (μειδιών). Η ντροπή άς είναι γιζ τιμή του. Οί υιοί του Αιρνούφ (με φωνή εκπληξέως). Ο Σιγούρδος ο ίδιος! Ο Σιγούρδος ο δυνάτης!

Αιρνούφ. "Ορμητικώτερα όμως κτυπούσε την νύκτα εκείνη, που μου έκλεψες την Νταννύ, την κόρην μου. (Ρίχνει πίσω την κοκκύλα.)

Σιγούρδος και οί άνδρες του. Ο Αιρνούφ από τό Φιόρδ!

Νταννύ (όλη γαρά και εν τούτοις με σκιά άνησυρίας). Ο πατέρας μου! Τ' άδελφά μου!

Σιγούρδος. Κρύψου πίσω μου!

Αιρνούφ. Περιστό. (Πλησιάζει τό Σιγούρδο). Σε άναγνώρισα μέλις σε είδα. Γι' αυτό έπροκάλεσα καυγά. "Ηθέλα να δοκιμάσω άν ή σήμη είναι δικαία που σε λένε γιζ τό γενικιώτερο πολεμιστή της Νορβηγίας. Τώρα όμως ειρήνη και συμπιλίωσι μεταξύ μας!

Σιγούρδος. Θά είμαι ευχαριστημένος να τελειώσωμε έτσι.

Αιρνούφ. Να τό χέρι μου. Είσαι ηρωϊκός μαχητής. Τσο δυνατά κτυπήματα κανείς ποτέ δεν άντηλάζε με τό γέρο Αιρνούφ.

Σιγούρδος (σπύγγει τό προτεινόμενο χέρι). Είθε να είναι και τά τελευταία που άντηλλάξαμε μαζή! Και τώρα σε κάνω σένα τόν ύιο κορτή γιζ την ύπόθεσι μας. Λαβαίνεις τόν κόπο να μου πής τούς θρους σου;

Αιρνούφ. Θά σου τούς πω και ή διαφορά μας θά κανοσθηή (Προς τούς άλλους). Άκούστε οεις οί άλλοι περί τίνος πρόκειται. Πρό πέντε χειμώνων έθωσαν οί κουραστί Σιγούρδος και Γκουνάρ στην "Ισλανδίαν και βρήκαν φιλοξενίαν κάτω από την στέγην μου. Και ο Γκουνάρ με δόλο και διά της βίας μου ήρπαξε την ψυχοκρήν μου την Χξέρντις. Συ όμως, Σιγούρδε, μου έκλεψες την Νταννύ, τό παιδί μου και έφυγες μαζή της. Γι' αυτή σου την άρπαγή καταδικάζεσαι σε ποινη έκάτον πενήντα ταλλήρων. "Ετσι ή πράξις σου θά εξίλωσθ.

Σιγούρδος. Φθνήν μου φαίνεται ή εξίλωσι που μου ζητείς. Τά έκάτο πενήντα ταλλήρα θά σου τά πληρώσω και ακόμη θά προδίσω ένα μετάξινο γουνωτώ μανύα. Είναι δώρο του βασιληά Αίντελσταν της "Αγγλίας και κανείς ποτέ δεν φόρεσε παρόμοιο στην "Ισλανδία.

Νταννύ. Θωμάσια, γενναίε μου άνδρα! Και σένα πατέρα σε ευχαριστώ! Τώρα μόνο αισθάνομαι άλλη-

θινή χαρά! (Σφίγγει το χέρι του πατέρα της και των αδελφών της και μιλεί σιγά μαζί τους).

Αιρουόλφ. Έτσι ή συμφιλίωσί μας τελείωσε, και από τώρα ή Νταννύ θα θεωρηθεί τιμία, σαν να την πήρες όμοια και με την άδεια των δικών της.

Σιγοϋδρος. Και μένα πρέπει να με λογαριάσεις για άνθρωπο δικό σου.

Αιρουόλφ. Ένωσεται πώς σε λογαριάζω. Και στή στιγμή μάλιστα θα σε δοκιμάσω να δω πόσο μου είσαι άρρωσιμένος.

Σιγοϋδρος. Θα με βρής πρόθυμο. Λέγε—ποιά είναι ή επίθυμία σου;

Αιρουόλφ. Θέλω την βοήθειά σου στήν συμβουλή και στή πράξη. Ήλθα εδώ για ναύρω τον Γκουινάρ και να ζητήσω τίμημα για την άρπαγή της Χζέρντις.

Σιγοϋδρος (κατάπληκτος). Τόν Γκουινάρ!

Νταννύ (με έκπληξη). Τήν Χζέρντις—πούθός τους βρής;

Αιρουόλφ. Στο σπίτι τους μου φαίνεται, σ' αρχοντικό του Γκουινάρ.

Σιγοϋδρος. Και πού βρίσκεται αυτό;

Αιρουόλφ. Λίγο μακριά απ' εδώ. Δεν τ'ώφερες;

Σιγοϋδρος (με συγκρατημένη συγκίνηση). Βεβαίως όχι. Γίωστώ πράγματα ήκουσα για τον Γκουινάρ από τους φύλακες μαζί από την Ίσλανδία. Για πολύ καιρό τώρα γυρίζω στη θάλασσα στήν υπηρεσία διαφόρων βασιλείων, ενήθ ή Γκουινάρ έμεινε στον τόπο του. Σήμερα τό πρώο ή κακός καιρός με ήνάγκασε ν' αρχίσω σ' αυτή τή χώρα. Ότι εδώ στα βόρεια μέρη βρίσκεται τό σπίτι των πατέρων του Γκουινάρ τό είξερα, αλλά...

Νταννύ (στον Αιρουόλφ). Και γι' αυτό τό λόγο άρχικες τήν πατρίδα;

Αιρουόλφ. Γι' αυτό. (Στον Σιγοϋδρό). Ήσο έργο των Ισχυρών του ουρανού να συναντηθούμε εδώ. Έτσι τό θέλεις. Άν ήθελα να σ' εύρω δεν ήβξερα πού να σε ζητήσω.

Σιγοϋδρος (σκεπτικά). Σωστά, άλλθεια! Άλλά ή διαφορά σου με τόν Γκουινάρ.—Πές μου, Αιρουόλφ, σκοπούεις να μεταχειρισθής ένακτίον του καθε μέσο, καλό και κακό;

Αιρουόλφ. Πρέπει. Άκουσε τή γα σου πώ, Σιγοϋδρό. Τό καλοκαιρι έπήγα στήν άγορτική Διαίτησία όπου είχαν μαθευθεί πολλά τιμημένοι άνδρες. Όταν τελείωσαν οι δουλειές της Διαίτησίας και έκλήθημν με τους δικούς μου στήν καλύθα και έπινα, ήλθεν ή κουβέντα για την άρπαγή των γυναικών. Τότε ήκουσα χλευστικά λόγια, επειδή άφραα τήν προσβολή τόσο καιρό άνεκδιόχου. Έβήμισα λοιπόν, ώριστήκα να ταξιείσω στήν Νορθήγια, να εύρω τόν Γκουινάρ και να μη γυρίσω στήν Ίσλανδία πρίν λάβω τίμημα ή εκδιόχης.

Σιγοϋδρος. Ναι, ναι. Άν εύρον έτσι τα πράγματα καταλαβαίνω πως έπρεπε να ενεργήσεις σοβαρά αν χρειασθής.

Αιρουόλφ. Και θα ενεργήσω. Άλλά υπέρβολικός δεν θα σταθώ. Τόν Γκουινάρ μου τόν έχουν επανείσει για πολύ τιμιο παλληκάρυ. Έν τούτους χαίρω πού καταπάστηκα σ' αυτή τήν επιχείρησι. Έμάκρυνε πολύ ή χρόνος πού μένω στήν Ίσλανδία. Έκει κοντά στα μπλάβα κώματα έγράφια και άσπρινα. Τό ήσανόμημν όμως πως θα τό κινούσα άλλη μία φορά πρίν... λοιπόν ναι... ή Βερυθώρα, ή καλή μου γυναίκα πού πολλοί άπέθνε. Οι μεγαλύτεροι γιοιοί μου κάθε κα-

λοκαιρι τραβούσαν τό κουρσάρικο ταξειό τους, και τώρα πελά πού ή Θερόλφ μεγάλωσε...

Νταννύ (χαρωπά). Ό Θερόλφ είναι μαζί σου; Πού είναι;

Αιρουόλφ. Κάτω στό πλοίο. (Δείγνει δεξιά προς τό βάλος). Έκει θα δής ένα άγόρι. Έγινε μεγάλος, δυνατός και ώριός άπότου σ' άρχικες τήν πατρίδα. Θα γείνη ένας θαυμαστός πολεμιστής, Σιγοϋδρό. Θα σου μοιάση.

Νταννύ (μειδιώσα). Βλέπω καλά, πως τό ίδιο όπως άλλωτε. Ό Θερόλφ σου είναι ή παιό αγαπημένος.

Αιρουόλφ. Έπειδή είναι ή μικρότερος και επειδή μοιάζει πολύ τής μητέρας του.

Σιγοϋδρος. Πές μου λοιπόν... τήν διαφορά σου με τόν Γκουινάρ... σήμερα θα...;

Αιρουόλφ. Κάλλιο σήμερα παρά αύριο. Θα εύχριστηθώ να δεχθώ τό τίμημα. Άλλά αν ή Γκουινάρο άπορήψη τήν συμφιλίωσι, τότε πρέπει να ύποστη τήν συνέπεια.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Οι προηγούμενοι. Ο Κόρε βασιστικά από δεξιά. Φορεί φανό τριχτόο σακκάκι και πλατύγυρο πλο. Κρατεί στό χέρι μία σπασμένη βέργη).

Κόρε. Εύτόχημα, πολεμιστάι μου, πού σάς συναντώ.
Αιρουόλφ. Η συνάντησις πολεμιστών σπανίως λογαριάζεται για εύτόχημα.

Κόρε. Υπογεληθέ μου σεΐς τιμημένοι ήπώται προστασίαν κοντά σας. Οι άνθρωποι του Γκουινάρ με καταδιώκουν για να με σκοτώσουν.

Αιρουόλφ. Του Γκουινάρ;

Σιγοϋδρος. Θα σου εκμάξει κάτι κακό;

Κόρε. Εξήγησα τό δικαίό μου. Φυλάγαμε τα ζώα σ' ένα νησί εκει κοντά και ήλθαν οι άνθρωποι του Γκουινάρ και μάς πήραν τα καλλίτερα βώδια. Έλας δέ με όβρισε και όδουλο. Τότε πήρα και γώ τό όπλο και τόν ξάπλωσα κάτω.

Αιρουόλφ. Πράξις πού επιτρέπεται.

Κόρε. Σήμερα λοιπόν μου επετέθησαν οι άνθρωποι του. Στάληκα τυγερός πού με ειδοποίησαν εγκριώς και τώσάσα. Άλλά με αυτό μονάχη λίγο καιρό κέρδισα επειδή οι έχθροί μου με καταδιώκουν.

Σιγοϋδρος. Χωριάτη, δυσκολέουμαι να σε πιστέυσω. Υπήρξεν εποχή πού ενώνριζα τόν Γκουινάρ σαν τόν ίδιο τόν εαυτόν μου και ένα πράγμα ξεύρω. Ποτέ δεν άδικησε φιλήσυχο άνθρωπο.

Κόρε. Ό Γκουινάρ δεν φταίει για τό άδικημα. Αυτός έχει άναχωρήσει πηγαίνοντας στό Νότο. Όχι! Η Χζέρντις ή γυναίκα του...
Νταννύ. Χζέρντις!

Αιρουόλφ (μουρμουρίζει). Ναι, ναι, αυτό τής ταυριάζει.

Κόρε. Προσέφερα εις τόν Γκουινάρ τίμημα για τόν υπηρέτη και ήσο διατεθειμένος να τό δεχθής, αλλά ήλθεν ή Χζέρντις και εξήρεθισε τόν άνδρα της με πολλά χλευστικά λόγια και ήμπίδισε τόν συμβιβασμό. Άργότερα ή Γκουινάρ ετραβήξε προς Νότον και ή σήμερα τό πρώο...;

Σιγοϋδρος (βλέπει δεξιά). Ναι, έρχονται προς τα εδώ καβαλλάρηδες. Δεν είναι...;

Κόρε (τραβιέται πίσω). Είναι ή Γκουινάρ ή ίδιος.

Αιρουόλφ. Ήσυχασε, θα προσπαθήσω να σάς συμβιβάσω.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Οι προηγούμενοι. Ο Γκουινάρ έρχεται με μερικους άνδρας από δεξιά και στέκεται στο μέσον. Φορεί σπιτητσηι σουζα, καστανό χρώμα σακκάκι, γονόρη περισκελίδα, μπλέ μανούα και πλατύγυρο πλο. Ως όπλο κρατεί μόνο ένα μικρό χειροπέλεκι).

Γκουινάρ (στέκεται εκπληκτος και άθέβαιος βλέπων τους συληθροισμένους). Ό Αιρουόλφ από τό Φιδρό! Ναι, αυτός...!

Αιρουόλφ. Πολύ καλά βλέπεις.

Γκουινάρ (πλησιάζει). Χαρά λοιπόν και εύτυχία για τόν τόπο μου αν έρχεσαι με φιλικούς σκοπούς.

Αιρουόλφ. Αν τό θέλεις και τό όσο και γώ, τότε δεν θάγωμε καυγά.

Σιγοϋδρος (πλησιάζει). Γειά σου Γκουινάρ.

Γκουινάρ (χαρούμενα). Ό Σιγοϋδρος—ό σύντροφός μου. (Τού σφίγγει τό χέρι) Ώραία, τώρα πού είσαι και σ' αυτό ξεύρω καλά πως ή Αιρουόλφ για καλό έρχεται. (Στον Αιρουόλφ). Δός μου τό χέρι γέρουσα! Τι σε φέρεει στα βόρεια αυτά μέρη δεν είναι δύσκολο να τό μαντεύση κανείς. Σχετίζεται με τή Χζέρντις, τή ψυγοκόρη σου.

Αιρουόλφ. Όπως τό λές. Μού εκμάξει μεγάλη προσβολή, όταν έφυγες μαζί της από την Ίσλανδία, χωρις να σκοτισθής για την συγκατάθεσί μου.

Γκουινάρ. Έρχεσαι με όλο σου τό δικηο. Ότι ξεσχισ ή νεανίας πρέπει να τήν διορθώση ή άνδρας. Από καρό σε περιμενα Αιρουόλφ, και αν με τίμημα μπορεί να γίνη τίποτε, πολύ γρήγορα θα τό συμβιβάσωμε.

Σιγοϋδρος Αυτή τή γνώμη έχω και γώ. Και ή Αιρουόλφ θα φανή συγκαταβατικός.

Γκουινάρ (με θερμότητα). Και πρέπει να φανής γέροντα. Γιατί αν ήθελες να τήν εκτιμήσης όσο πράγματι αξίζει δεν θάβληναν όλα μου τα πλούτη.

Αιρουόλφ. Να είσαι βέβαιος πως θα κρινώ σύμφωνα με ότι πρέπει και συνήθίζεται. Άλλά τώρα κάτι τι άλλο. (Δείγνει τόν Κόρε). Βλέπεις αυτόν εκει;

Γκουινάρ. Ό Κόρε! (Στον Αιρουόλφ). Όποτε ξεύρεις πως βοισκόμαστε σε έχθρα;

Αιρουόλφ. Οι άνθρωποι σου του ήπασαν τα ζωα. Και για τήν άρπαγή πληρώνασι τίμημα.

Γκουινάρ. Όπως και για τό φόνο. Έσοκώτωσε τόν υπηρέτη μου!

Κόρε (προγορεύει). Έπειδή με ήγλυσασ.

Γκουινάρ. Εδώλωσα πως δέχομαι συμβιβασμό.

Κόρε. Ναι αλλά σ' αυτό δεν συμφώνησε και ή Χζέρντις και σήμερα τό πρώο, μόλις έφυγες, μου επετέθη και με κωνηγά να με σκοτώση.

Γκουινάρ (ορμητικά). ΕΙν' άλλθεια όσα λές; Η... Κόρε. Άλλθεια, από τήν αρχή ως τό τέλος.

Αιρουόλφ. Για' τούτο αυτός ή χωριάτης μου ζήτησε τήν προστασία μου και βεβαίως του τήν έδωκα.

Γκουινάρ (μετά μικρό διαταγημό). Εφεβής τίμια μαζί του, Αιρουόλφ. Για τούτο μου είναι εύκολο να συμφωνήω με τή θέλησί σου. Άκουσε, Κόρε, είμαι διατεθειμένος τό φόνο του ανθρώπου μου να τό συνψηφίσω με τες άδικίες πού ύπέστης.

Κόρε (τείνει τό χέρι στον Γκουινάρ). Ό όρος είναι καλός. Τόν δέχομαι.

Αιρουόλφ. Και θα έχη ειρήνη και από σένα και από τους δικούς σου;

Γκουινάρ. Ειρήνη και στον τόπο του και παντού όπου και αν πάη.

Σιγοϋδρος (δείγνει πέρα δεξιά). Κυττάχτε εκει!

Γκουινάρ (δυσχερατημένα). Είναι ή Χζέρντις!

Αιρουόλφ. Με όπιλημένους άνδρας!

Κόρε. Έμένα ζητεί!

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Οι προηγούμενοι. Η Χζέρντις από δεξιά με πλήθος ύπηρετων. Ντομένη μαύρα με μαύρο μανούα και κουκούλα. Οι ύπηρέται είναι όπιλημένοι με σπαθιά και πελέκια. Η ίδια κρατεί στό χέρι μικρό ακόντιο).

Χζέρντις (σταματά στήν είσοδο). Πολλούς άνδρας βρίσκομε εδώ καθώς φαίνεται!

Νταννύ (σπεύδει προς αυτήν). Χαίρε, Χζέρντις.

Χζέρντις (ψυχρά, προγορούσα προς τό μέσον). Σ' εύχαριστώ! Είπα τήν προκήθησι πως δέ βρίσκεσο μακριά. (Πλησιάζει, άφού ρίχνει διαπερατικό βλέμμα προς τους συνθηροισμένους). Ό Γκουινάρ και ή Κόρε, ό έχθρός μου... ή Αιρουόλφ και οι έξη του γιοιοί... και (μόλις βλέπει τό Σιγοϋδρό ανατριγιάζει έλαφρά, συγκρατείται όμως και λέγει). Λοιπόν, βλέπω εδώ πολλους συνθηροισμένους πού μου είναι όλοι γνωστοί... δεν ξεύρω όμως και ποιόι μου είναι φίλοι.

Αιρουόλφ. Έμεις όλοι σου είμεθα φίλοι.

Χζέρντις. Άν είν' έτσι, δεν θα άρηθής να παραδώσης τόν Κόρε εις τόν άνδρα μου.

Αιρουόλφ. Του είναι περιπτώο.

Γκουινάρ. Μεταξύ μας έπήλθε παιά ειρήνη και όμόνοια.

Χζέρντις (με συγκρατημένο έμπαιμμό). Όμόνοια! Ώραία! Καταλαβαίνω. Είσις έξυπνος άνθρωπος Γκουινάρ! Ό Κόρε επέτυχε πολυαριθμούς φίλους και έννοώ πως σου εφάνη άταλαίωτερο...;

Γκουινάρ. Δεν ώφελεί εις τίποτε να προσπαθής να με εξεβεβήσεις με χλευστικά λόγια. (Με έμφρασι). Ό Κόρε θα μείνη ήσυχος από μάς.

Χζέρντις (συγκρατείται). Έστο. Άφού του ύποσχέθης ειρήνη, ή ύπόσχεσις σου θα τηρηθή.

Γκουινάρ (αυστηρά, άλλ' όχι βίαια). Πρέπει να γείνη και θα γείνη!

Αιρουόλφ (στήν Χζέρντις). Και μία άλλη συμφιλίωσι σχεδόν έτελείωσε πρίν να έλθης.

Χζέρντις (ορμητικά). Μεταξύ σου και του Γκουινάρ; **Αιρουόλφ** (καταντώνεται). Σχετικώς με σένα.

Χζέρντις. Ένωσώ τί άφροσύνη. Ήυρω όμως ένα πράγμα ψυγοπατέρα. Ποτέ δεν πρέπει να είπωθής πως ή Γκουινάρ εδοίλωσαν επειδή εβήσασε εδώ πέρα άρματωμένος. Άν ήσο μόνος και πατούσες τήν καλύθα με σαν κινός ταξειδευτής, τότε ή ύπόθεσις θα εξομαλύνετο εύκολώτερο.

Γκουινάρ. Ό Αιρουόλφ και οι γιοιοί του έρχονται με ειρηνικό σκοπό.

Χζέρντις. Μπορεί, αλλά άλλωπως θα τό σχολιάση ή κόσμος. Και σ' άκόμα, Γκουινάρ, δεν είχες γθες τόση μεγάλη πεποίθησι στήν ειρήνη, όταν έσταλλες κάτω προς τα νότια μέρη τόν Έγγιλ, τό παιδί μας, επειδή άκουσες πως ή Αιρουόλφ άρματώνει πλοία στό Φιδρό.

Σιγοϋδρος (στον Γκουινάρ). Άπεμάκρυνε τό παιδί σου; **Χζέρντις.** Για να είναι σε ασφάλεια, όταν θα μάς προσέβλυνεν ή Αιρουόλφ.

Αιρουόλφ. Αυτό δεν πρέπει να τό περιγελās, Χζέρντις!

τις! 'Ο Γκουάρ έκαιε σάν γνωστικός άνθρωπος...
έάν ήρπώδιζες τήν συμφιλίωσι...

Χζέρντις. 'Η ζωή έξαρτάται από τήν τύχη. "Ας γίνη όστι θέλει. "Αλλά καλύτερα νά πέλθω παρά νά σώσω τή ζωή μέ δευλό συμβιβασμό.

Νταννύ. Καί ό Σιγουόρδος θά πληρώση τμήμα, χωρίς μ' αυτό νά χάση διόλου από τήν υπόληψή του.

Χζέρντις. Καί ό Σιγουόρδος θά μπορούσε νά ξεργή αξιολογα τί είναι δυνατόν νά άνεγθή ή τιμή του.

Σιγουόρδος. Αυτό δέ θά μου τό διδάξη κανείς.

Χζέρντις. 'Ο Σιγουόρδος είναι ήρωας πολυβούλητος και ρωμαλέος. "Αλλά ό Γκουάρ έξετέλεσε τό ένδοξώτερο καθόρθωμα όταν έσκότωσε τήν λευκήν άρκούδα έμπρός εις τόν κοιτών μου.

Γκουάρ (βλέπων άμήχανα τόν Σιγουόρδο). Ναι, και άλλα μη μιλείς γι' αυτό.

Αιρνούλφ. Πολύ σωστά! Είναι τό γενναϊότερο καθόρθωμα που έκαιε ποτέ άνδρας στην 'Ισλανδία, και γι' αυτό...

Σιγουόρδος. Βεβαίως, και γι' αυτό μπορεί ό Γκουάρ εύκολώτερα νά συμβιβασθής, χωρίς νά συλλογισθής κανείς νά τόν πη δειλόν.

Χζέρντις. "Αν δοθής τίμημα, πρέπει επίσης και νά ζητηθής τίμημα. Γκουάρ, θυμήσου τί μου ύπεσχεθής μια φορά!

Γκουάρ. Τήν ύπόθεσι τήν θυμήθηκα θέλεις λοιπόν νά τηρηθής;

Χζέρντις. Πρέπει νά τηρηθής άν θέλεις νά εξακολουθήσω νά ζούμε κάτω από τήν ίδια στέγη. Ξεύρε λοιπόν, Αιρνούλφ, πώς άν επιθυμήσ ημίμημα γιά τήν άρπαγή τής ψυχολήτης σου, πρέπει και σύ ό ίδιος νά πληρώσης γιά τό όνομό του πατέρα μου, τού Γεκούλ, και γιά τήν κατοχή τής περιουσίας του και τών υποτακτικών του.

Αιρνούλφ. 'Ο Γεκούλ έπεσε σέ τιμία συμπλοκή. Μεγαλειότερο άλλως τε κακό άπ' αυτό μοιάζει ή γενιά σου, που σέ έστειλε σέ μένα στην 'Ισλανδία γιά νά σέ αναβρέθω σάν παιδί μου.

Χζέρντις. Σούγνε τιμή και όχι κακό, που άνέβρεψες τήν κόρη του Γεκούλ.

Αιρνούλφ. Μπέλα μονάχα μούφερε.

Χζέρντις. Σε περιμένει όμως χειρότερος μεπέλας άν...

Αιρνούλφ. Δέν ήλθα εδώ πέρα γιά νά φλυαρήσω μέ γυναίκες! — Γκουάρ, άκουσε τά τελευταία μου λόγια. Θά πληρώσης τίμημα γιά τήν άρπαγή, ή όχι;

Χζέρντις (στόν Γκουάρ). Θυμήσου, τί ύπεσχεθής! Γκουάρ (στόν Αιρνούλφ). "Όπως άκους, έδωσα ύπόσχεσι και πρέπει...

Αιρνούλφ (πικρά). "Αρκετά, αρκετά! Ποτέ άς μήν είπωθής πώς έπληρώσα τίμημα γιά έντιμο όνομό!

Χζέρντις (έντονα). Τότε σέ περιφρονούμε και σένα και τούς δικούς σου.

Αιρνούλφ (μέ αύξανοντα θυμό). Και ποίος έχει εδώ τό δικαίωμα νά ζητηθής τίμημα γιά τό όνομό του Γεκούλ; Πού είναι ή γενιά σου; Κανείς δέν ζή. Πού είναι ό νόμιμος εκδικητής;

Χζέρντις. 'Ο Γκουάρ, γιά λογαριασμό μου.

Αιρνούλφ. 'Ο Γκουάρ! Ναι, άν τόν έχεις πάρει μέ τήν άδεια του ψυχροπατέρα σου, ή άν πλήρωσης τίμημα γιά τήν άρπαγή, θά ήτο νόμιμος εκδικητής, αλλά...

Νταννύ (παρακαλούσα μέ άγωνία). Πατέρα, πατέρα! Σιγουόρδος (βιαστικά). Μήν τελειώσης!

Αιρνούλφ (μέ δυνατώτερη φωνή). Ναι, θά τό πώ δυνατά. Μια κλειμένη γυναίκα δέν έχει νόμιμο άνδρα.

Γκουάρ (βίαια). Αιρνούλφ! Χζέρντις (μέ άγριο θυμό). Μέ έφτυσε, μέ 'θρίσε! (Μέ τρέμουσα φωνή). Λοιπόν... Όχι τό μετανοιώσης!

Αιρνούλφ (εξακολουθεύ). Μια κλειμένη γυναίκα ό νόμος τήν θεωρεί παλλακίδα! "Αν θέλεις νάχης πάλι τή τιμή σου, πρέπει...

Χζέρντις (συγκρατείται). "Όχι, Αιρνούλφ. Ξεύρω πολύ καλύτερα τί πρέπει. Και άν πρέπει νά θεωρωμαι μονάχα έρωμένη του Γκουάρ... Ένας μεγάλος ήρωισμός όφείλει νά του σώση τή τιμή του... Ένας ήρωισμός, ένα καθόρθωμα που μέ τή δόξα του νά σβύση τή ντροπή μου. Φυλάξω όμως Αιρνούλφ. Έδώ χωρίζονται οι δρόμοι μας. Θά σου κηρύξω τόν πόλεμο και οι κίνδυνοι θά περικυκλώσουν τή ζωή και τό στήμα σου, και μαζή σου και κάθε άλλος που...

(Με μια γρήγορη ματιά στό Κόρε) Κόρε! 'Ο Αιρνούλφ σέ πήρε στην προστασία του και μεταξύ μέ εκλείσθη ειρήνη. Δέν σέ συμβουλεύω όμως πολύ γρήγορα νά γυρίσης στή σπηλιά σου. 'Ο σκοτωμένος έχει πολλούς εκδικητάς και εύκολα θά σοφ συνέβαινε νά... Δες! Σε είδοποίησα γιά τόν κίνδυνο. Σύ θά φταίς γιά τή συνέπεια. Πάμε, Γκουάρ. Πρέπει νά έτοιμασθώμεν τώρα. Είς τήν 'Ισλανδία έκαιμε ένα τριενόδο καθόρθωμα. Έδώ όμως πρέπει νά κατορθώσης κάτι μεγαλύτερο άν δέν θέλεις ή... έρωμένη σου νά ντρέπεται γιά σένα και γιά τόν εαυτόν της.

Γκουάρ. Έστο λογική, Χζέρντις. Είναι άπρεπο νά φερθώμεν έτσι.

Νταννύ (παρακαλούσα). Μείνε, αδελφή μου, μείνε. Θά φερω στά λογικά του τόν πατέρα μου.

Χζέρντις (χωρίς νά ακούθ). Στο σπίτι τώρα! Κανείς δέν μου προείπε πώς θά περνούσα τή ζωή μου σάν έλευική παλλακίδα. Και γιά νά μπορέσω νά ύποφέρω αυτό τό βίο, αυτή τή ντροπή, έστο και γιά μια ήμερα άκόμη, πρέπει ό άνδρας μου νά κίμη... Ένα καθόρθωμα, που θά τόν δείξη ένδοξώτερο από όλους τούς άλλους άνδρας. (Φεύγει δεξιά).

Γκουάρ (θαλασμένος). Σιγουόρδε, θέλω νά μιλήσωμε πριν φύγης. (Φεύγει δεξιά μέ τούς ανθρώπους του).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Οί προηγούμενοι χωρίς τόν Γκουάρ και τήν Χζέρντις. Έν τώ μεταξύ ή κακοκαρία έπαυσε. Φαίνεται ό ήλιος σάν νόκτινο δίσκος εις τήν άκρα του ορίζοντος).

Αιρνούλφ (άπειλητικά). 'Η διαγωγή σου θά σοφ στοιχίση άκριδιά, ψυχολήρη!

Νταννύ. Πατέρα, πατέρα! Δέν πιστεύω νά τρέφης κακό στό νού σου;

Αιρνούλφ. "Αφισέ με! Τώρα, Σιγουόρδε, μεταξύ έμένα και τού Γκουάρ ύπάρχει κάτι περισσότερο παρά ζήτημα γιά τίμημα μονάχα!

Σιγουόρδος. Τί σκοπεύεις νά κίμη;

Αιρνούλφ. "Ακόμα δέν ξερώ. "Αλλά θά ακουσθής παντού πώς ό Αιρνούλφ από τό Φιόρδ έφτασε στό άρχοντικό του Γκουάρ.

Σιγουόρδος (ήσυχια και σταθερά). "Ας είναι κι' έτσι. "Ένα όμως πράγμα σοφ λέγω μόνο, Αιρνούλφ. "Ότι

έν όση εγώ ζώ δέν θά κηρύξης τό πόλεμο κατά τού Γκουάρ!

Αιρνούλφ. "Όχι; — Και άντό θελήσω; Σιγουόρδος. Δέν θά γίνη—άκόμη και άν τό θελήσης.

Αιρνούλφ (όρμητικά). Καλά. Πήγαινε και σύ μέ τούς άντιπάλους μου. Είμαι άρκετά θαρραλέος γιά νά παλεμήσω εναντίον όλων μας.

Σιγουόρδος. "Ακουσε μέ, Αιρνούλφ. Τήν ήμερα που θά βροθύω άντιμέτωποι δέν θά ζήσης. Εκλείσαμε έντιμη συμφιλίωσι. 'Η Νταννύ μου είναι παιδί πολύτιμη και από τό χρυσάφι και από τά όπλα, και ποτέ δέν θά ξεγιάσω πώς τής στέκεσαι κοντήτερα από κάθε άλλον.

Αιρνούλφ. Τό περίμενα άνθό από σένα γενναίε Σιγουόρδε!

Σιγουόρδος. "Αλλά ό Γκουάρ είναι συμπολεμιστής μου. "Έγχεμε όρισθεί φίλια και συμμαχία. Στην πόλεμο και στην ειρήνη επαίξουμε πάντα μαζή τήν τύχη μας και μου είναι προσφιλέστερος από όλους τούς άνδρας και όσον άνδρες και άν είναι αί έκτρατείται δέν τού άρέσουν... μέ λίγα λόγια μέ χωρίζετε όλοι σας. Ξεράτε πώς κανένας πόλεμος δέν μέ τρομάζει. Αυτήν όμως τήν φορά στέκομαι εμπρός σου Αιρνούλφ και σέ παρακαλώ νά συμφιλιωθής μέ τόν Γκουάρ. Κάμε μου τή γάμ!

Αιρνούλφ. Δέν μπορώ. Θά γινώμην ό περίγελως των ήρώων άν έγύριζα στην 'Ισλανδία μέ κενά τά χέρια.

Σιγουόρδος. Δέν θά φύγης μέ κενά τά χέρια. Έδώ εις τό λιμάνι είναι άραγμένοι και αί δύο γαλέρες μαζή μέ όλα τά πλούτη που συνέλεξα μέ τή κουραστική. Θά βρής μέσα σ' αυτές πολύτιμα βασιλικά όθρα, κίβωτια μέ όρνια όπλα και άλλα νοικοκυραϊκά πράγματα. Διάλεξε τό ένα πλοίο, όποιο σοφ φάνεται καλύτερο και στό χριζώ μου ό,τι κι' άν ήχη μέσα του. Πάρε το γιά τίμημα τής Χζέρντις και άριστε τόν Γκουάρ ήσυχο.

Αιρνούλφ. Καλέ μου Σιγουόρδε. Θά τώκαμνες αυτό γιά τόν Γκουάρ;

Σιγουόρδος. Γιά ένα ακριβό φίλο ό,τι και νά κίμη κανείς δέν είναι άρκετό.

Αιρνούλφ. Νά χρισίσης τά μισά άφ' ό,τι έχεις; Σιγουόρδος. (ένθερμα). Πάρε τα όλα. Πάρε και τά δύο πλοία και ό,τι άλλο έχω και κάμε με νά σέ ακολουθήσω στην 'Ισλανδία σάν τόν φτωχότερο άνθρωπο τής ακολουθίας σου. "Όσα και άν δώσω μπορώ πάλι νά τά κερδίσω. "Αν μεταχειρισθής βία κατά τού Γκουάρ δέν θά αισθανθώ ποτέ πεινά χωρά εις τήν ζωή μου.

Λοιπόν Αιρνούλφ. Τί μου αποκρίνεται;

Αιρνούλφ (ύπολογιστικά). Δυό ώραιες γαλέρες, όπλα και πράγματα σπηλιότικα. Περισσότερα δέν θά μπορούσε κανείς νά επιθυμήση, αλλά... (όρμητικά), όχι, όχι! 'Η Χζέρντις μέ ήπειλесе! Δέν θέλω! Όχι ήτο άτιμο νά πάρω τά δικιά σου!

Σιγουόρδος. "Ακουσε μέ πρώτα... Κόρε (προγυρών). Συμβουλή φιλική σοφ δίνει ό Σιγουόρδος, αλλά άν θέλεις νά πετύχης τό σκοπό σου μπορώ εγώ νά σέ συμβουλευσω καλύτερα. Μή λογαριάσεις καθόλου γιά τίμημα έφόσον πρόκειται νά πη τή γνώμη της και ή Χζέρντις. Μπορείς όμως νά εκδικηθής άν θελήσης νά άκούσης έμένα.

Αιρνούλφ. Νά εκδικηθώ; Τί μέ συμβουλεύεις;

Σιγουόρδος. Κάτι κακό μου φαίνεται. Νταννύ (στόν Αιρνούλφ). Μή τόν άκούς!

Κόρε. 'Η Χζέρντις μούπε νά προσέξω γιατί θά μέ σκοτώση μέ δόλο. Δός μου ύπόσχεσι πώς θά μέ προστατεύσης και πηγαινέ σήμερα τό βράδυ και βάζω φωτιά στό σπίτι του Γκουάρ. Σ' άρέσει αυτό; Σιγουόρδος. Ξαδιάντροπε!

Αιρνούλφ (ήσυχια). "Αν μ' άρέσει; Ξεράεις, Κόρε, τί θά μου ήρесе περισσότερο; (Με φωνή βροντώδη). Νά σου κόψω μύτη και αυτιά ελείνέ παληάνθρωπε! Δέν ξερείς τόν γένο Αιρνούλφ γιά νά νομίζης πως θά μπορούσα νά λάβω μέρος σέ μια τέτοια άισχροή πράξι!

Κόρε (τραθηχθείς). "Αν έσύ δέν προσβάλής τόν Γκουάρ θά σέ προσβάλη εκείνος.

Αιρνούλφ. "Εγώ γροθιάς γιά νά τό έμποδίσω. Σιγουόρδος (στόν Κόρε). Και τώρα ξεκουμήσου! 'Η συντροφιά σου άτιμάζει τιμίους άνθρώπους.

Κόρε (στήν έξοδο). Πολύ καλά. Τότε πρέπει μόνος μου νά φυλαχθώ όσο μπορώ καλύτερα. "Ένα μόνο σάς λέω. Όχι μετανοήσης άν εξακολουθήσετε νά φερόσθε έτσι ήπποτικά. Τήν ξερω τήν Χζέρντις και... θαύρω τόν τρόπο νά τήν χτυπήσω! (Κατεβαίνει προς τή θάλασσα).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

(Οί προηγούμενοι χωρίς τόν Κόρε).

Νταννύ. Σκέπτεται νά εκδικηθής. Σιγουόρδε, πρέπει νά τόν έμποδίσωμε.

Αιρνούλφ (θυμωμένα). "Ο! "Αισιέ τον νά κίμη ό,τι θέλει. Δέν τής άξίζει τίποτε καλύτερα.

Νταννύ. Αυτό δέν τό λέει ή καρδιά σου. Ξεχνάς λοιπόν πώς τήν άνέβρεψες;

Αιρνούλφ. Καταραμένη ή ώρα που τήν πήρα σπηλιό μου. Τώρα εκπληρώνεται εκείνο που είπεν ό Γεκούλ.

Σιγουόρδος. 'Ο Γεκούλ;

Αιρνούλφ. 'Ο Γεκούλ ό πατέρας της. "Όταν τού έδωσα τό θανάσιο χτύπημα, έπεσε φροδός—πλατύς έπάνω στη γλήσι, μέ κούταξαι και μου είπε:

Τού Γεκούλ ή γενιά
στού Γεκούλ τό φρονιά
συμφροιά του,
τ' άρπαγμένο του βίος
θά γενθί ό χαμός
τού φρονιά του.

Και άρου τραγούδησεν αυτά τά λόγια, σώπησε γιά μια στιγμή και ύστερα έγέλασε και επέθανε.

Σιγουόρδος. Μή δίδεις προσοχή σ' αυτά. Αιρνούλφ. Ναι, ναι, ποίος ξερεί; Ταιγυροιά ή φήμη πώς ό Γεκούλ έδωσε στά παιδιό του νά φανε καρδιά λύκου γιά νά αποκητήσουν μοχθηρεία. 'Η Χζέρντις έφραγε τό μερικύ της. Τό βλέπει κανείς στά μάτια της. (Έκπλησσεται καθώς κυτάζει μακριά δεξιά). 'Ο Γκουάρ! Θά συνανηθώμε λοιπόν άλλη μια φορά!

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Οί προηγούμενοι. 'Ο Γκουάρ έρχεται από δεξιά). Γκουάρ. Ναι Αιρνούλφ, δικαίωμά σου είναι νά σκέπτεσαι, ζτι θέλεις γιά μένα, εγώ όμως δέν μπορώ νά σέ άπομαρτυρώ σάν έχθρό.

Αιρνούλφ. Καί τί σκοπό έχεις;

(Έπεται συνέχεια)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1917

ΑΠΟ ΤΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Τό ένα μετά τό άλλο έκλεισαν τās πύλας των τās θεατικά θέατρα. Η τελευταία καλοκαιρία του Όκτωβρίου τους είχε δώσει αναλαμπές ζωής και αυτή έσβυσε με τό πρώτο ψύχος του Νοεμβρίου. Ήδη δέν λειτουργούν παρά τὰ κλειστά και στεγασμένα θέατρα, τὰ Διονύσια, τής Κοτοπούλη, τό Δημοτικό Θέατρο εις τό όποιον έστεγάσθη ό λυρικό θέατρο τής Κας Αφεντάκη και οι κληματογράφοι.

Διονύσια. Είς τὰ Διονύσια έπαύθη με έπιτυχία έξαιρετική ή «Ανύφωσις» του Ήορίου Μπερυστιάν. Τό έργον από τὰ δυνατότερα και ώραιότερα του γαλλικού δραματολογίου. Είνε έργον τέχνης ρεαλιστικής και άν και έμπνευσμένο από την πολεμική έπίδρασι, μένει εις τὰ όρια του φυσικού και δυνατού, και γι' αυτό ίσως όμιλεί τόσο βαθεία εις τές ψυχές των άκροστών του. Ο θεσος τής Κας Κυβέλης έδίδασκε με πολλήν έπιτυχία τό έργον. Η Κυβέλη έσημείωσε μία έπι πλέον έπιτυχία. Δεύτερο έργον παιχθέν εις τὰ Διονύσια είναι τό «Εγγλέζικα Καροτάσια» του γνωστού Κομωδιογράφου κ. Μπερό. Η κομωδία έχει πρωτότυπον υπόθεσι και κομψότατο και έξυπνότατο διάλογον. Και αυτό τό έργον ήρесе πολυ. Έπίσης έδι δάχθησαν Η «Ξανθή Αμαρτία», και ό «Αισχροκροδής».

Δημοτικόν Θέατρον. Τό Έλληνικό Μελόδραμα ήρχεισόν τās παραστάσεις του εις τό Δημοτικό Θέατρο με τόν «Ρυγολέτο». Η Έναρξις των παραστάσεων ειχεν αυτό τό έξαιρετικό ότι τό ρόλο τής Τζιλδας υπεδύθη ή Δίς Περηνιά με άρχητην έπιτυχία.

Η Δίς Περηνιά γυμνάζεται ήδη εις τόν ρόλον τής «Μανών» θά εινε δε πολυ προσεχής ή νέα εμφάνισις της.

Είς τό Δημοτικόν έδόθη ή έσπερις των Συμμαχικών μονοπρακτων. Η βραδεία ήτο όντως πανηγυρική και θεσηρωθή ως ή πρώτη κοσμική συγκέντρωσις του χειμώnos. Άλλος τε και ή αναγγελία ότι ή παράστασις θά παρουσίαζε τὰ φιλολογικά δείγματα τριών Συμμαχικών κρατών—του Ρωσικού, Σεβρικού και Γαλλικού, δέν ήτο δυνατόν παρά να κινήσουν όλο τό ενδιαφέρον του διανομιμένου κόσμου. Τὰ μονόπρακτα ήρσαν πολυ, έκείνο όμως του έσημείωσε τή μεγαλειότερα έπιτυχία ήτο τό Γαλλικόν.

Η μουσική τής φρουράς έδωσε τή πανηγυρική ζωή εις την όλη έσπεριδα.

Ολύμπια. Είς τό θέατρον τὰ Ολύμπια ό κ. Μαροδός διδει λαϊκάς παραστάσεις με τὰ έργα του Σαξέπφρου.

Θέατρον Πειραιώς. Ο θεσος τής Κας Ένκελ παίζει εις τό Δημοτικόν θέατρον του Πειραιώς. Η έναρξις των παραστάσεων έγινε με την επερέταν του Λέω Μπαρό ή «Δουκίσισα Μπαλ Ταμπαρέν».

ΣΥΝΑΓΑΙΑΙ

Ο έφετενός χειμών θά έχη φαίνεται τό ρεζορό εις τās Συναυλίας. Από όλους τούς καλλιτέχνας άγγέλ-

ονται τοιαύται. Τό Ώδειον θά δώση τās συναυλίας του και ήρχισεν έφertos με την τελευταίαν αναβληθείσαν περίουσι, τής περιόδου του 17. Την συναυλίαν διηύθυνεν ό κ. Μαροδός, και έλαβε μέρος και ή διπλωματούχος του Ώδειου τής Γενεύης Δίς Λογοθέτη.

Είς τὸ Ώδειον έδόθη ή Συναυλία του καθηγητού κ. Μπονστιντουί τή συμπράξει τής Αδος Ήρης Παννά, και τής Αδος Αέλιας Περηνιά. Τό πρόγραμμα με πολλήν έλεγκτικότητα συνταγμένο ξετελεσθη με όλην την άκριβειαν. Τό άκροατήριον τής Συναυλίας—έντελώς μουσικό—έχειροκρότησε με πολήν ένθουσιασμό τούς καλλιτέχνας.

ΔΡΑΜΕΞΕΙΣ

Είς τὰ Διονύσια, έκαστη Τρίτην ώργανώθη σειρά διαλέξεων τή προτοβουλία του κ. Θεοδοριδου. Πρώτος ήρχισε αυτός ό κ. Θ. Βελλιανίτης ό έλεγκτός συνεργάτης μας. Όμιλησε περι του «Έλληνικού Θεάτρον κατά τās δύο πρώτας βασουλίας». Η διαλέξις διηγησμένη από ώρασι και χαρακτηριστικά άνέκδοτα τής έποχής εκείνης ήρесе και χειροκροτήθη ένθουσιαστώδως από τό έλεγκτόν άκροατήριον του κ. Βελλιανίου.

Δεύτερος όμιλησεν ό κ. Ι. Πολέμης. Η διαλέξις ήτο ποιηκής φύσεως. Ο κ. Πολέμης άπήγγειλε σειράν νέων ποιημάτων του, και ό θεσος τής Κυβέλης έδίδασκε τόν γνωστόν μονόπρακτο έργον του τή Φοινή.

Είς τόν Παρνασσόν όμιλησεν ό κ. Ήοφανίδης. Τό θέμα μεν ήτο άναμνήσεις των δύο ένδόξων πολέμων μας, και τίτλος του «Προς τή δόξα».

Ο όμιλητής συνεκράτησε κυριολεκτικώς τό άκροατήριόν του με την παραστατικότητα και ένάργειαν τής διηγώσεως του.

Είς τό θέατρον Κοτοπούλη ό κ. Ξενοπούλος έκαμε διαλέξις περι τής «Έξελίξεως του Έλληνικού Θεάτρον». Είς την όμιλίαν του ό κ. Ξενοπούλος δέν έλησμίνησε τό έργον του Χρηστομάνου του όποιου έξηρε την έπίδρασιν. Κυβλος έλεγκτός παρηκολούθει την διαλέξις του κ. Ξενοπούλου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΡΟΝΤΕΝ

Ηγγέλην εκ Παρισίων ό θάνατος του Αύγουστου Ροντεν του διασημοτέρου γλύπτου του κόσμου. Ο Ροντεν μετὰ τās σπουδās του εις την γλυπτικήν επεδόθη εις τή μελέτην του ζωτικος προτύπου, τό πρώτο δε έργον του όποιον έστερέωσε τή φήμη του, ήτο τό έργον Η «Εποχή του Χαλκού».

Ο Ροντεν υπήρξε γεωμετρικός. Από την αρχαίαν αντίληψη τής γλυπτικής έπιρσε την πιστή έξωτερική εκδήλωσι γιά να παραστήση τās έσωτερικάς σκέψεις. Αυτό μόνον ένας μεγαλοφυής ήδύνατο να τό κάμη, και ό Ροντεν απέδειξε ότι πράγματι ήτο τοιοϋτος, διότι δέν ήρξασθη μόνον εις την μεγαλοφυά έμπνευσιν άλλ' ειχε τή δύναμι άπάνω στο φυσικό μάμαρο να δείξη τή γραμμή, τή ζωή, τό φως και τή ψυχή, που κάνει διαφανή και ζωντανά τὰ σώματα. Είς τό μάμαρο απέτυπωσε τή ψυχή και γι' αυτό υπήρξε ένπερισσός.

Ο Ροντεν άπέθανεν εις ηλικίαν 77 ετών και ολόκληρος ή Γαλλία έθρήνησε τόν θάνατόν του.

Τό μνημειον του Ραζή-Κότσικα εν τῷ Ήρσφ Μεσολογγίου.

ΣΤΗΛΗ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ

Η περίφημος ήθηποιός Λεκουβρέδ δέν άπήλανεσεν επί μακρόν τās δάφνας άς έδρεμεν επί τής σαηής διότι έπεσε θύμα δηλητηρίασεως εκ μερους μιας άντιξήλου της. Μεταξύ των πολυπληθών θαναμαστόν της ήτο και ό ιπτότης τής Σαξονίας ό και πλέον έννοσύνμένος της χάριτι του όποιου έδυσίασεν όλους τούς άλλους εραστάς της' μόνον δε δύο ή τρεις ήσαν οι συγκρίζοντες εις τό κομψόν σαλονάκι της. Ο ιπτότης ό όποιος ήτο πολυ ήρότικος κάιτοι πολλακάς έλάμβανε από την αγαπημένην του διαβεβαύσεις πιστεως έσπεραν τινά υποψιασθείς, διότι έμαθεν ότι κάποιος θαναμαστός της έδωσε rendez-vous, διά να την συλλάβη άσφαλός, μετεχειρίσθη τόν άκλόυδου τρόπον. Άπέσπεσε μίαν τριχα από τὰ μαλλιά του και την εκόλλησε διά κηρού μεταξύ των δύο φύλλων της θύρας άκριβώς εις τό άνοιγμα αυτής και άνεχώρησε. Μετὰ παρελθουσιν μάς ώρας επανήλθε και παρατηρήσας την τριχα την ειχε κοιμένην. Άμέσως ήρесе να κυττά και εισελθόν ήρχισε να ψάχη παντού διά να ανακαλύψη τόν άντιξήλον του. Πράγματι δε τόν ευρε κρυμμένον οπισθεν ενός παραβάν. Έκαστος φαντάζεται ότι έλαβε χάρον τραυική σκηνη. Τίποτε όμως από αυτά, διότι ό ιπτότης εκράτησε την όργην του και άπήλθε χωρίς να ειπή τίποτε. Τό έπεισώδιον αυτό άντι να τόν αναγκάση να διακόψη τās με την αγαπημένην του σχέσεις, τούναντιόν τόν έκαμε να άφοσιωθή περισσότερον εις αυτήν. Τό πός ή δεσποινίς Λεκουβρέδ καθόρθωσε να δικαιολογήση την παρουσίαν του κυρίου εκείνου δέν μάς εινε γνωστόν εν τού-

τους ως άπόγονος τής Εύας ειχε τρόπον να κλύψη την άπιστιαν της και να πείση τόν εκλεκτόν της ότι αυτός ειχεν άδικον. Ο άντιξήλος του ιπτότου παρητήθη πλέον παντός έρωτικού άναγωνισμού έξηρκολούθει όμως να επισκέπτεται την καλλιτέχνηδα ως άπλοΰς φίλος. Η συμπάθεια τής Λεκουβρέδ προς τόν ιπτότην ήρξανε ήμέρα τή ήμέρα, πράγμα όπερο τελείον τόν έπεισε περι τής προς αυτόν πιστεως της. Όταν δε ούτος μετὰ τινά χρόνον άνεχώρει διά να λάβη τόν τίτλον του Δουκός τής Κουολάνδης διά να τόν βοηθήση χρηματικώς επώλιση μέρος των εξ άδαμάτων κοσμημάτων της εξ ών τὰ τιμωφέστερα ένεχυρίασε λαβούσα σημαντικόν ποσόν όπερο προσεφερεν εις τόν αγαπημένον της όστις κατ' άρχάς ήρνήθη να τό δεχθη, αλλά τή έπιμόνω παραλίθει αυτής συγκατετέθη. Έπιστρέψας κατόπι ως Δουξ πλέον, έξεδήλωσε μεν την προς αυτήν ενγνωμοσύνην του δι' όσας θυσίας όπέστη χάριτι αυτού, εν τούτοις όμως δέν έμεινε σαθερός εις τόν έρωτά του και εδημιούργησε πολλής άντιξήλους εις την γενναίοωρον φίλην του. Πρώτη εξ όλων ή δουκίσισα Ντεμπογιόν προσεπάθησε διά παντός τρόπον να εκμηδενισή τόν έρωτα τής Λεκουβρέδ. Έσπεραν τινά ότε εις τό θέατρον έπαίξετο ή «Φαίδρα» ή δουκίσισα παρηκολούθει την παράστασιν από έν θεωρείον τής πρώτης σειράς. Η Λεκουβρέδ ιδούσα αυτήν κατελήφθη υπό φοβεράς ζωτοβιας και όταν κατά την τρίτην πράξιν λέγει προς την Έν ή να τούς γνωστούς στίχους: «Je ne suis point de ces femmes hardies, qui goûtent dans le crime une constante paix, ont su se faire un front qui ne rougit jamais». Έστράφη προς τό θεωρείον τής δουκίσισης όσάν να άπειτίνοτο προς αυτήν και έξηρκολούθει ν' απαγγέλη πάντοτε έχουσα προσηλωμένον επ' αυτής τό βλέμμα της. Τό άκροατήριον, τό όποιον άντελήφθη άμέσως τὰ διατρέχοντα διότι ήτο έν γνώσει της τρυφεράς αυτής υποθέσεως ήρχισε να χειροκροτῆ παταγωδώς.

Έκαστος φαντάζεται πλέον την θέσιν τής κ. Ντεμπογιόν ή όποία από τής στιγμής εκείνης άπεράσισε την τελείαν έξότνοσιν τής άντιξήλου της, μετεχειρίσθη δε τό έξής άπαισιον σχέδιον. Αίς τινος ισερώς απέσπειλε προς την Λεκουβρέδ διάφορα δηλητηριώδη γλυκύσματα, τα όποια αυτή άνύποπτος έφαγε και ούτως άπληλάγη διά παντός πλέον τής επικινδύνου άντιξήλου της. Τό τραγικόν αυτό έρωτικόν έπεισώδιον έχρησίμωσε μετέπειτα ως θέμα εις τόν κ. Λεκουβρέδ διά να συγγράψη τό γνωστόν θαναμάσιον δράμα «Αδριανη Λεκουβρέδ τό όποιον υπήρξε εν άληθής θείαμβος διά την περιφημιον ήθοιούν δεσποινίδα Rachel.

Πρόκειται περι του διασημου κακούργου Φραγκέσκου Νταμιέν, όστις μετὰς των άλλων φροκτών εγκλημάτων του κατά την 4 Ιανουαρίου 1757 έπετείρησε να δολοφονήση κατά την έξοδον εκ των Βερσαλλιών τον βασιλέα Λουδοβίκον 15ον πλῆξας αυτόν πεντάκις διά τινος έχειριδίου, και όστις όταν συνελήφθη οδδεμίαν άντέταξεν άντίστασιν. Υποβλήθεις κατόπι εις πολλὰ βασανιστήρια διά να φανερώση και τούς άλλους συνενοήτους του ηρνήθη έντελώς να πράξη τοϋτο και κατεδικάσθη με την αυτήν ποινη με την όποιαν και ό περιβόητος Ραβαγιμάκ, δηλαδή εις τόν διά διαμελισμού θάνατον.

Κατά την ήμέραν τήξετέλεισεως τό σώμα αυτού προσεδήλθε επί δύο τρεχόντων ίππων, όστινας άποχωρίζόμενοι διεμέλιζον αυτό, με όλον όμως αυτό τό φροκτόν μαρτύριον τό όποιον διήρακεσεν επί μίαν και ήμισίαν ώραν άκριβώς, ό Νταμιέν οϋδεμίαν φωνήν έβγαλε. Πολλά ώραία Παρισινά παρηκολούθουν εκ

των παραθύρων τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ θέαμα καὶ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἀπεσφόθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως. Τοῦναντίον ὅμως πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν ἀποτροπισθέντες ἔφυγον, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν οἱ πλεόν ἐδαισθητοὶ ἔλιποθύησαν. Ἡ ὄρασιότητι καὶ κομψῇ ἀριστοκρατίας κ. Προσεντὸν διὰ τὴν παροικοιολογήσῃ ἀνέτως τὸ θέαμα εἶχεν ἐνοικίμασι ἀντι ἀδοσιότητος τιμῆς παράθυρον πολὺ πλησίον τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἀπαθείατα παροικοιολογεῖ τὰ μαρτυρία τῶν Νταμιέν, ἐν δεδομένη δὲ στιγμῇ ἐρώναζε δυνατὰ: «Ὁ Ἰ Χοι, στέ μου πόσον λυποῦμαι τὰ δυστυχεῖς αὐτὰ ἄλογα!»

* *

Ὁ Μύλων, τυφλὸς πλεόν ὢν ἐνιμφευθὴ διὰ τρίτην φοράν μετ' ὄρασιότητος γενναίως ἐχούσης ὅμως βιασάτο καὶ σκληρῶν χωρακίων. Ὁ λόφος Μπου-κχακί ἀσειεμένως ἡμέραν τινὰ τοῦ λέγει: «Ἡ οὐζυγὸς σου εἶνε ἀληθῆς ὁδὸς». Ὁ Μύλων θλιβερώς ἀπήτησε: «Δὲν ἠδύνηθον νὰ τὴν κρῖνω ἀπὸ τὰ χροάματα» ἀλλὰ τώρα τὴν κρῖνω ἀπὸ τὰ ἀγκάθια».

N. Θ. ΣΑ-Ι-ΤΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1917

Νέα Ἰπουργική μεταβολή στήν Γαλλία ἔφερε στήν ἀρχή τὸν περιδρόμον πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ ἀκαριφνῆ φιλέλληνα κ. Κλεμανσώ.

Ἐνομασθέν «σιδῆρᾶ» ἡ Κυβέρνησις τοῦ γαιτί ὁ νέος Πρωθυπουργός τῆς Γαλλίας ἔχει πυγμὴν!

Εἶνε ὁ ἀνθρωπος τῶν περιστάσεων, ὁ ἀνθρωπος τοῦ καθήκοντος, ποῦ δὲν ἐξυρεῖ ὑποχωρήσεις, διαταγμούς, ἀμφοταλαντεύσεις.

Καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν ἡ συνοχὴ τοῦ πολεμικοῦ μετώπου ἐθεωρήθη εἰς ὅρος ἐκ τῶν ὄν οὐκ ἄνευ γιὰ τὴν νίκην, ὁ κ. Κλεμανσώ ἦτο πλεόν ἐνδεδειγμένος γιὰ νὰ συνεργασθῆ μετὰ Ἀντὼν-Γλωρτζ, μετὰ τὴν ἀλλήλῃ δυνατὴ φυσιογνωμία ποῦ διέπει τὰς τύχας τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐπηρεάζει τὴν ἑλληνικὴν παρευρωπαϊκὴν ζωὴν καὶ ἀντιλήψιν.

Τὸν μήνα λοιπὸν αὐτὸν στήν Γαλλία συνετελεσθῆ σοβαρωτάτη κυβερνητικὴ μεταβολή ποῦ ἔφερε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τὸν ὑπέρρονον Πανλευβέ, τὸν πολλὸν καὶ ἐξαιρετικὸν ἀνδρᾶ ἐκ τῶν ὄρωτων εἰς τὴν παγκόσμιον σκέψιν, στήν παγκόσμιον ἐξέλιξιν.

Ἐφερὲν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν μίαν ἐξαιρετικὴν φυσιογνωμίαν γιὰ νὰ τάξῃ ἀθύοντα τῶν τυχῶν τῆς τὸν περιδρόμον μαχητῆν ποῦ ἀπὸ τῶν ἔθνικῶν ἐπάλλεξαν δὲν ἔπαυσεν οὐτε ἐπὶ στιγμῇ ν' ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς τιμημένης πατρίδας του, τῆς ἀθανάτου Γαλλίας.

* *

Λούδ Τζώρτζ, Κλεμανσώ, Ὀρλάνδος, Βενιζέλος, Πάσις. Πέντε Πρωθυπουργοί, πέντε ὄνοματα ποῦ λένε πολλά, ποῦ ἐγράφαζαν ἔντονος γραμμῆς στήν ἱστορίαν τῆν διεθνῆ ἢ, στήν ἱστορίαν τοῦ τόπου τον, μετ' ἐπιτελεῖα ἀνδρῶν διαπερησμένων στὸ Στρατό, στὸ Ναυτικό, στήν Ὀικονομικὴ ἐπιστήμην, συνήλθον στὸ Παρίσι γιὰ νὰ ρυθμίσουν τὴν κοινὴν συνεργασίαν ἐπὶ βάσεων θετικῆς καὶ ὁμοιομόρφου σκέψεως.

Ὅτι ὑπέρρονον ἔχει νὰ ἀπειδεῖγῃ ἡ Ἀντατικὴ ὁμάς συνεκεντρώθη εἰς τὴν Γαλλικὴν Μητρόπολιν γιὰ νὰ ἀνελθῇ διάπλατες τῆς πόρτες στήν Ἀλήθεια, στὸ Φῶς,

στήν Ἐργασία ποῦ θὰ σκορπίσουν στοὺς ἀγωνιζομένους Λαοὺς τὴν πίστιν πρὸς τὴν Νίκην, πρὸς τὴν Εἰρήνην.

Κάθε προσπάθεια πλεόν ἰσχυρωτέρως δράσεως, ἐντονωτέρως βουλήσεως, πλεόν δραστηριὰ ἀποφάσεως ἔχει τελικὸν σκοπὸν τὴν Εἰρήνην, τὸν ποῦ γρήγορο δρόμο πρὸς τὴν μαγευτικὴν αὐτὴν ὄπτασιν τῶν Λαῶν καὶ γίνεται εὐπρόσδεκτος, παρακολουθεῖται ἐναγωνίως καὶ ἐλόκληρος ὁ κόσμος πρὸς αὐτὴν στρέφεται.

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα μέγα εὐτύχημα ἐστὶ συμμετέχει στήν συνδιάσκεψιν τῶν Παρισίων ὁ Μέγας, ὁ Δαφνηφόρος Ἑλληὴν πολιτικὸς ποῦ εἶνε τὸση ἡ λάμψις του ὥστε νὰ ξεχώσῃ ἐλόκληρος ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία τοὺς πόνους τῆς, τὰ πένθη τῆς, γιὰ νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἐμφανίσιν του ἐν μέσῳ ἐκάστους ἐξ αὐτῶν.

Εἶνε μέγα εὐτύχημα ἐστὶ συμπαρέστη καὶ ὁ κ. Βενιζέλος στὰς ἀποφάσεις τῶν Λαῶν. Τὰ ἑλληνικὰ δίκαια, τὰ ὕψιστα ἐθνικὰ συμφέροντα, αἱ ἡμεσοὶ ἐπιτακτικαὶ μας ἀνάγκαι εἶχον ἀντιλήπτορα, συνήγορον, ὑπερασπιστὴν ἓνα ἐκ τῶν ἀστέρων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτικοῦ στερεώματος καὶ κάθε Ἑλληὴν μετὰς μεγαλιτέρως ἐλπιδὰς ἐστράφη πρὸς τὸ Ἀνταντικὸν αὐτὸ Συνέδριον τῶν Παρισίων.

* *

Μέσα ὅμως σ' ἑλὴν αὐτὴν τὴν σειράν τῶν ἀτυχῶν γεγονότων παραφωτῶν σκληρὰν ἀποτελεῖ ἡ κατάστασις τῆς Ρωσίας.

Ἀσχετὸς πρὸς τὸν πόλεμον. τοῦ ὁποίου τὴν ἐκβάσιν δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ, ἡ Ρωσικὴ ἄθλιότης ἐξελίσσεται εἰς ἀνάτακτον τραγῳδίαν.

Ἐμφύλιος σπαραγμός καὶ ἀδελφικὸν αἷμα καὶ φρικτὰ αἱματηρῶν ἐπαναστάσεων καὶ ἀλληλοσπαρχμοὶ καὶ ἐξοντώσεις καὶ σειρά ἀλλων σπαρχατικῶν γεγονότων καὶ μίαν ἀπέραντος ἀποσύνησις καὶ ἓνα τέλειον ξεχαρδάλωμα καὶ ἓνας κολοσσαίος τιναγμός θὰ εἶνε τὸ ἐπακολουθήματα τῶν Λενιστικῶν προσπαθειῶν τὰς ὁποίας μετὰ τὴν δύναμιν τῆς ὀργανώσεως του ἐφιλοτέλησεν ὁ Γερμανισμὸς μέσα στήν ἀχανῆ Δημοκρατίαν. Διπλα στής αἱματηρὰς σελίδας ποῦ θὰ χαράξῃ ἡ διεθνὴς πάλῃ τῶν Λαῶν θὰ γραφοῦν ἀνατριχιαστικὰς περιγραφὰς γιὰ δύο ἔθνη τῆς ἀνατολῆς.

Γιὰ τὸ Ρωσικὸ καὶ τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ.

Ὁ πρῶτος σφάζεται, θηροῦται, ἐξοντώνεται, κατασπέρφεται, ἐρημοῦται ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του, ἀπὸ τὰ παιδιὰ του, ἀπὸ τοὺς ὁμαίμονας, ἀπὸ τοὺς γείτονας του. Ὁ δεύτερος παθαίνει τῆς ἴδιες συμφορὰς στὸ τετράγωνο, στὸ κοβὸ ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν ἠθριωδίαν, ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον Βουλγαρισμὸν, ἀπὸ τὸν πολιτισμένον, τὸν σοφόν, τὸν ὑπολογιστικὸν Γερμανισμόν!

Ὁ Ἑλληγισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὕπστη, ὑφίσταται ἀφάνιστα μαρτύρια, χιλιάκις μελανώτερα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεσαιωνισμοῦ καὶ ὁ Ρωσικὸς Λαὸς ἐπιζήτη: στὰ τυφλὰ τὴν ἐλευθερίαν του σφαδάζων σήμερον ὑπὸ τὴν πτέρναν φιλοδόξων καὶ ἀργυροπυλῶν ὀργάνων ξενικῆς προπαγάνδας.

Σφαδάζει σήμερον διὰ νὰ εὐρήσῃ αὐρίον ἔρμαιον τραγῳδίας φρικτικῆς τῆς ὁποίας τὸν πρόλογον ἤρχισαν νὰ μετὰ ἀναγγέλλουν τὰ ψυχία τῶν εἰδήσεων αἱ ὁποιαὶ φθάνουν μέχρις ἡμῶν.

* *

Μέσα σ' αὐτὴν τῆς πένθυμῃ εἰκόνι ἐρχεται φῶς,

ἱλαρόν, γλυκὺ, ἀπαλὸ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην.

Ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς θριαμβευτῆς κατέλαβε τὴν Γιάφραν καὶ ἀπὸ κάθε σημείου τὸ ὄρζζοντος περιέ- ἔχει τελικὸν σκοπὸν τὴν Εἰρήνην, τὸν ποῦ γρήγορο δρόμο πρὸς τὴν μαγευτικὴν αὐτὴν ὄπτασιν τῶν Λαῶν καὶ γίνεται εὐπρόσδεκτος, παρακολουθεῖται ἐναγωνίως καὶ ἐλόκληρος ὁ κόσμος πρὸς αὐτὴν στρέφεται.

Ὁλόκληρος ἡ Χριστιανισμὸν παρακολουθεῖ ἐναγωνίως τὴν ἀγγλικὴν ἐκστρατείαν ἐτοιμὸς νὰ πανηγυρίσῃ θριαμβευτικῶς τὴν στιγμὴν τὴν ὑπέρρονον, τὴν ὠραίαν, τὴν ὕψηλὴν, τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἐνα κοσμοϊστορικὸ γεγονὸς τὸ ὅποιν ἡ μοῖρα ἐπεφύλασσε στὰς ἡμέρας μας εἶνε ἀναμφισβήτητον ἐστὶ θὰ πανηγυρισόμεν πρὶν ἐκπεύσῃ τὸ γόνιμον εἰς ἀπόροπα 1917.

Δ. Α. Ζ.

Γ. Γ. Τὸ κοσμοϊστορικὸν γεγονὸς συνετελεσθῆ. Τὰ Ἱεροσόλυμα ἠλευθερώθησαν.

Τὸν Τάρον τοῦ Χριστοῦ φρουροῦν χριστιανικὰ λόγγα.

* Ὁ ἴδιος.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

Ἐστερα ἀπὸ τῆς φημισμένης ὁμιλίας τοῦ κ. Προσεντὸν, Ἐπιτελάρχου τοῦ Ἀ' Σώματος τοῦ Στρατοῦ, ἀπετέλεσε γεγονὸς βαρυσήμαντον αἱ διαλέξεις τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας-στο Πανεπιστήμιον κ. Σωτηριάδου.

Ἀκούρατος, πατριωτικώτατος ἐμπνευσμένος, ἐνθουσιώδης, ἀπείριτος ὁ διαπερὶς ἱστορικὸς μας ἐπισκέψθη τὸ Μακεδονικὸν μέτωπον.

Συνωμίλησε, συνέησε, ἐσφυγιμότησε, ἐφυρολόγησε, τὸν Ἕλληνα στρατιώτην καὶ πλήρως ἐντυπώσεων ὁράωιν, εὐγενικῶν ἐπέστρεψε γιὰ νὰ σκορπίσῃ ἀρωματισμένες ἀπὸ ἀγνότητα καὶ αὐτοθυσίαν τῆς εἰκόνας τοῦ ἄφρονος ἀντιφρονος.

Ὅλη ἡ ζωὴ ποῦ σφύζει ἐκεῖ ἀκατάτητος, ὀμηρικῆ, ἠρωικῆ μετοχευτῆ μέσα ἔδω στήν δική μας ψυχὴ καὶ ἀπέτελεσε καινούργιον σταθμὸ στή διανοήσιν μας, στὰς ἀντιλήψεις μας, στὸ μέγα καὶ ἀπαρασάλευτον καθήκον μας.

Ὀνῆ ὀλιγοτέρας σπουδαιότητος ἦτο καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ συνταγματάρχου τοῦ μηχανικοῦ κ. Ὀρφανίδου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ βῆμα τοῦ «Ἱερωνισσοῦ» γοητευτικὰ, συναρπαστικὰ μὰς ἀπεκάλυψε τὴν ἑλληνικὴν ἠρωικὴν ψυχὴν ποῦ εἶνε πλασμένη γιὰ τὰ μεγάλα ἰδανικὰ ποῦ ἀπαίτουν θυσίας, ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ δημιουργοῦν τὴν νίκην, ποῦ εἶνε τὸ σύμβολον τῆς φιλίας μας.

Ἐπίσης σπουδαίου ἀπὸ καὶ ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἦτο καὶ ἡ διαλέξις τοῦ κ. Διαμαντίδου. Θετικῶς ἔδοκε τὴν πλὸν σαβαρή εἰκόνα τῶν σημερινῶν καθήκοντων τοῦ ἔθνους, τοῦ Λαοῦ, τῆς Κοινωνίας, τῆς Οἰκογενείας, τοῦ Ἀτόμου ἀλλὰ καὶ τῆς Πολιτείας.

Ἐξήθη ἡ ὁμιλία του εἰς πολιτικὸν Εὐαγγέλιον, εἰς Εὐαγγέλιον ὀρθτῆς ἀντιλήψεως, σκοπιμοῦ δράσεως, ἐπιφορελοῦς κατενυθύνσεως τῶν ἔθνικῶν μας δυνάμεων.

Ὅταν τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων ἀριθμῆ μεταξὺ τῶν μελῶν του φυσιογνωμίας τῆς πολλαπλῆς ἀξίας τοῦ κ. Διαμαντίδου, ὄρισμένως εἶνε προσωρισμένον ὄχι μόνον νὰ ἐπικατήσῃ, ἀλλὰ καὶ μεγαλοουργήσῃ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἑλλάδος μας.

—Βενιζέλος. Σείεται μορεῖ νὰ πῆ κανεῖς, ὀλόκληρη ἡ γῆ ἀπὸ τὸ κυβερνητικὸ αὐτὸ ἑλληνικὸ ὄνομα.

Ἐνα ὄνομα ποῦ μοιάζει σὺν βελούδο, σὺν ἀπαλὸ σὺννερο χρυσομένον ἀπὸ τῆς τοῦ εὐγενεῖς ἀνταίψεως τοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ ἡλίου.

Ο κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

—Βενιζέλος! Ἐνα ὄνομα ποῦ εἶνε Δύναμις, Ὀρμὴ, Θέλησις, Ἀποφασιστικότης.

Βενιζέλος! Ἐνα ὄνομα ποῦ εἶνε Σύμβολον, Πίστις, Ἐλπίς, Ἀφοσίωσις, Πεποιθήσις.

Ἐνα ὄνομα ποῦ εἶνε Σημαίαν, Ἰδέαν, Συνείδησις, Πρόδοσις.

Ἐνα ὄνομα ποῦ ἀποτελεῖ τὴν ἀριτωτέραν ἐκπροσώπῃσιν τοῦ Δημοκρατισμοῦ. Τοὺς ἀγῶνας τῶν Λαῶν, τὰς τάσεις τῶν μεγάλων προσηματωμένων τοῦ αἰῶνος, τὰς σκέψεις τῶν ἐκλεκτῶν πνευμάτων τῆς ἐποχῆς, ποῦ τείνουσιν ὅλες στήν ἰδέαν τοῦ Δημοκρατικισμοῦ τὰς συγκεντρώσει ὁ Βενιζέλος στὰ ἔργα του, στὰς Σκέψεις του, στήν γοητεία τῶν ἐνοιῶν τον, στὸ γλυκερὸ φῶς ποῦ ἀφθονα σκορπίζει στήν Γῆ ὀλόκληρη, σ' ἑλὴν τὴν διανοουμένην ἀνθρωπότητα.

Ἐξήγησε πλημμύραν νέου φωτὸς ἐπὶ παντὸς ζήτηματος τοῦ ὁποίου ἐξίτησεν. Ἐπε διαπερῆς Ἁγῆλος δημοσιολόγος καὶ μέσος ἀπὸ τὴν ἔκφρασι βρῆσκαται ὅλη ἡ ἀλήθεια ποῦ μετὰ τὴν ὀρμὴν ἐθάμβωσσε τοὺς λαοὺς ποῦ τὸν ὑπεδέχθησαν.

Ἡ Ἀγγλία ἡ μετρημένη, ἡ ἐπιφωλατικὴ, ποῦ ἔχει νὰ κρῖθῃ τὰ διανοήματά της καὶ νὰ συγκρατῆ τὰς ὀρμὰς τῆς, πλημμυρομένη ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ φῶς τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς Φιλίης, τὸν δέχθη, τὸν ὑπεδέχθη, τὸν ἐτίμησε, τὸν ἀπεθέωσε σὺν δικῆ της παιδί, σὺν σπλάγγῳ της, σὺν δημιουργίᾳ της.

Ἡ Γαλλία φιλόφρων, εὐγενικῆ, δὲν ἐσταθή στοὺς τύπους.

Ἀπλόθηκε μέσα οὐ ἐγκαρδιότητα, οὐ ἀνεπιφύλακτῆ ἐκτίμησι, οὐ θαθεῖα φιλία καὶ τοῦ ἐξεδήλωσεν ὅλο τὸ θαυμασμὸ ποῦ αἰσθάνεται γι' αὐτὸν ὁ Λαὸς τῆς μετὰ ἐπι κεφαλῆς τοὺς πνευματικὸς καὶ πολιτικὸς ἀρχηγούς της.

Ὁ Βενιζέλος εἶνε ὁ σημερινὸς πνευματικὸς κυρίαρχος καὶ στή γενικὴ αὐτὴ κατάκτησι γλυκοχάρει ἡ ἔθνολογικὰ μὲ ἀποκατάστασις καὶ ἡ πλήρως ἀναγνώρισις τῶν ἔθνικῶν μας δικαιῶν.

* *

Ἡ Ἑλληνικὴ παροιμία τοῦ Λογιδίου τιμῶσα τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἐδεξιώθη τὸν κ. Βενιζέλον μετὰ τὴν ἐγκαρδιότητα, μετὰ τὸν ἐνθουσιασμόν, μετὰ τὴν ὑπερφανείαν ἐψοῦ ἀξίζουσιν στήν ὑπέροχην πο- λυτικὴ φυσιογνωμίαν τῆς πατρίδος μας.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Ἡ συγχίσις ἡ ὁποία ἐπεκράτησε κατὰ τὰς ἀληθμοιότητος ἐκείνας στιγμὰς μέσα στὰς πατριωτικὰς ψυχὰς τῶν ἑλληνισμένων πατριωτῶν μας δὲν εἶνε εἰκόνα νὰ περιγραφῆ.

Ἦτον ὅμως μία ψυχικὴ ἀνάγκη διὰ τοὺς φιλοπάτριδας Ἑλληνας τῆς Ἀγγλίας ὁ ἰσχυρὸς αὐτὸς ψυχικός κλονισμός. Ἐστερα ἀπὸ τὰς ἀπογοητεύσεις καὶ τὴς ἀμφιβολίας ὀλόκληρον ἐτῶν ἔλαμψε ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς, τῆς δράσεως, τῆς ἀποφασιστικότητος, τῆς τόλμης καὶ εἶχον ἀνάγκην τὰ πολύτιμα τέκνα τῆς πατρίδος νὰ θεριαμθούν, νὰ ζωογονηθοῦν ἀπὸ τῆς φωτεινῆς ἀξίας του.

Ἡ νεότερα Ἑλλάς ὁμηρικῇ στὴν προοδευτικῇ τῆς ἐξέλιξι ἀνοίγει διὰ πλατὰ τὸ δρόμο τῆς ἐργασίας στὴν γυναικεία προ-
Η ΕΛΛΗΝΙΣ ΓΑΥΠΤΡΙΑ ποβολία καὶ στὴν γυναικεία δράσι.

Δὲν παραξενεύει κανένα πλέον τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἑλληνίς ἐργάζεται, προοδεύει, κατακτᾷ.

Αἱ ἀξιώσεις τῆς Κοινωνίας διὰ τὸ ἔργον τῆς αὐξάνουσι ἐφ' ὅσον ἀναπτύσσεται καὶ ὁ κύκλος τῆς δράσεώς τῆς.

Καὶ ἡ Ἑλληνίς ἀντιλαμβάνομένη τῆς καινούργιας ὑποχρεώσεις τῆς δὲν σταματᾷ δεξιῇ καὶ ἐπιφυλακτικῇ σὲ καθωρισμένον ὑπὸ τοῦ χρόνου ἢ τῆς συνηθείας σημείον.

Χορεῖ ὁμηρικὰ, βαδίζει ὑπερήφανα, μὲ αὐτοπεποίθησι, μὲ ἀποφασιστικότητι.

Ποῶς λημονεῖ ὅτι ἐσχάτως ἀπετηρήσαμεν τὴν πρώτην ἀεροπόρον καὶ ποῶς δὲν προσοσιδάνεται ὅτι σειρά γυναικείων Ἑλληνίδων θὰ ἐπακολουθήσῃ τὴν πρώτην ὑπερήφανη χειρονομία τῆς δεσποινίδος Καλλιμέρη;

Σήμερον ὅμως, ἔχομεν τὴν ιδιαίτερον εὐχαριστήσι νὰ ὁμιλήσωμεν γιὰ τὸ ἔργον τῆς πρώτης Ἑλληνίδος γλυπτρίας.

Εἰς τὸ Ἡρώον τοῦ Μεσολογγίου ἐστήθη τὸ Μνημεῖον τοῦ Ραῦτ-Κώστακα.

Εἰς ἄλλην σελίδα δίδομεν τὴν εἰκόνα τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἐφιλοτέχνησεν ἡ Δις Κ. Στεφάνου.

Εἶνε ἐξόχως τιμητικὸν γιὰ τὴν ἐλεγκτικὴν καλλιτέχνηδα ἡ ἐναπόθεσις ἔργου τῆς σὸ τιμηθέν, στὸν ἱερὸ ἐκεῖνο χώρο. Ἀλλὰ δὲν εἶνε τὸ πρῶτον ἔργον τῆς Δος Στεφάνου.

Τὸ μνημεῖον τοῦ Σβρόβου στὴ Σάμο εἶνε ἔργον τῆς. Στὸ Νεκροταφεῖον δὲ τῶν Ἀθηνῶν ὅπου συγκεντρῶνται ἡ ἑλληνικὴ ἐμπνευσις καὶ διαγράφεται ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ ἐκφρασις τῆς νεωτέρας γλυπτικῆς ἢ δεσποινὴς Στεφάνου πλουσίως συμβάλλει διὰ τῆς φωτεινῆς καὶ δυνατῆς ἐργασίας τῆς.

Ἐπιφυλασσομένη βραδύτερον νὰ δώσωμεν πλήρη εἰκόνα τῆς καλλιτεχνικῆς ἐργασίας τῆς Ἑλληνίδος γλυπτρίας, γιὰτὶ ἀξίζει καθεὶς ἔπαινος καὶ καθεὶς ἐνθάρρυνσις στὴ γυναικεία ἐργασία ποῦ τιμᾷ τὸν τόπον μας.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

— Ὁ κ. Βενιζέλος στὸ Λονδῖνον συνητήθη καὶ μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Σερβίας κ. Πάσις.

— Στὴν συνάντησιν μετὰ τοῦ γηραιοῦ Σέβου πολιτικοῦ ὁ ὁποῖος τοσοῦτον ἐδοκιμάσθη ἀπὸ τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος του ἀποδίδεται ἐξαιρετικῇ σημασία.

— Στὸ Ἀγγλικὸ μέτωπο τὰ ἀγγλικά στρατεύματα κατήγαγον νίκας καταπληκτικάς.

— Ἀφάνταστοι σὲ ἀνδρεία, τόλμη, ὁρμὴ ἐπέφερον πανοσιθρίαν στοὺς Γερμανοὺς, κατακυριεύσαντες πλείστα ὄσα ὠρηχόμενας θέσεις.

— Ἐξεδόθη προκήρυξις τοῦ Ἀ' Σώματος Στρατοῦ διὰ τὰς ποιὰς τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν ἐν ὄρα πολέμου.

— Εἶνε βαρύντατο.

— Ἡ Ἑλβετικὴ Κυβέρνησις ἀτήλασε τὸν Βούλγαρον πρεσβευτήν, τὸν τόσον γνωστὸν μας Πασάροφ ὅς διενεργοῦντα πολεμικῶν λαθροεμπορίων.

— Ὁ γενναῖος ἀεροπόρος μας κ. Ψύχας ἐτιμῆθη διὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ Σταυροῦ ποῦ δίδεται διὰ Διακεκομμένης Ὑπηρεσίας.

— Ἐτελέσθη ἐπίσημον καὶ ἐπιβλητικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ Ἰωακείμ τοῦ Γ' στὴν Μητρόπολιν.

— Ὑπὲρ τῆς μνήμης τοῦ μεγάλου κληρικῶ ὁμίλησαν ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων κληρικῶν μας, ὁ πρεσβευτὴς καὶ πρῶτον ὑπουργὸς κ. Γουπάρις καὶ ὁ δημοσιογράφος κ. Σπανοῦδης.

— Δωρίσθη διευθυντῆς τῆς προληπτικῆς λογοκρισίας ὁ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Σώματος κ. Παπαντωνιάς.

— Ἐπετράτη, ἡ ἔξαγωγή ἐξ Ἰνδιῶν, ριζιῶ, ζάχαρης, ὄσπριων, κινίνης.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Αἱ Μοῦσαι : Τὸ γνωστὸν φιλολογικὸν καὶ ιστορικὸν Περιοδικὸν τῆς Ζακύνθου αἱ «Μοῦσαι», τὸ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ φίλου ἱστοριοδίφου κ. Ζώη, συνεπιλήρωσεν ὁλόκληρον εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.

Τὸ πενηνταετὸν ἐννενηετὸν πρῶτον τευχὸς του πανηγυρίζει σευνά, ὅπως ὁλόκληρος ὁ βίος τοῦ ἐκδότου, τὸ βαρυσήμαντον αὐτὸ γεγονός.

Εἰκοσιπέντε παραγωγικά, δημιουργικὰ χρόνια ζωῆς φιλολογικῆς καὶ ιστορικῆς, ἐμπνευσμένης ἀπὸ τοῦ μυροβόλου Νησιῶ τὴν πολυτροπον καὶ πολυσχιδὴ τύχη, εἶνε πολυτίμος ἐπιστημονικὸς καὶ λογοτεχνικὸς θησαυρὸς ποῦ μόνον ὁ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἡ ἀφοσίωσις τοῦ κ. Α. Ζώη στά ὠραία ἰδανικά ἐπέτυχε, γωρίως διαλείψεις, νὰ συγκεντρώσῃ.

Γιὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ποῦ ἐξοραίετο ἕνα ὁλόκληρο τέταρτον αἰῶνος τῆς φιλολογικῆς ζωῆς τῆς Ζακύνθου θεομίας καὶ εὐλοκίνας εὐχὰς ἀπευθύνομεν στὸν ἐλεγκτὸ τῆς ὠραίας Νήσου συνάδελφον εὐχόμενοι ὑπὸ καλλιτέρας ἐθνικὰς συνθήκας νὰ ἐορτάσῃ τὴν δευτέραν εἰκοσιπενταετηρίδα τῶν «Μουσῶν» του.

Εἰσηγήσις εἰς τὴν νέαν τελωνειακὴν νόμοθεσίαν.

Εἶνε ὁ τίτλος τευχῆς περιέχοτος ὁμιλίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Ν. Κοφινὰ γενομένην εἰς τὸν Παρνασσόν.

Εἶνε ἡ ἀπαρχὴ σειράς ὁμιλιῶν ἀνωτάτων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ ζητημάτων τοῦ κλάδου τῶν ἢ τῆς εἰδικότητός των.

Δικαίως ἡ ἐκλογὴ τοῦ κ. ὑπουργοῦ κ. Νεγρεπόντη, σθέντος ἄλλως καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν τοιοῦτων πρακτικῶν καὶ ἐποφελῶν διαλέξεων καὶ παρισταμένου κατ' αὐτάς, ἐστράφη πρὸς τὸν κ. Κοφινὰν διὰ τὴν ἑναρξιν αὐτῶν.

Εἶνε γνωστὴ ἡ πολυμάθεια, ἡ ἐμβριθεία, ἡ μόρφωσις, ἡ οἰκονομολογικὴ δεινότης καὶ ἡ ἐγκράτεια ἐπὶ σχετικῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων τοῦ κ. Κοφινὰ.

Ἡ ὁμιλία του ἦλθε νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν γνώμην παραδεκτὴν περὶ τῆς ἀξίας του γνώμην καὶ νὰ φανερώσῃ ὅτι ἡ Οἰκονομικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Κράτους στολίζεται μὲ προσωπικότητας ποῦ τιμοῦν τὸν Οἰκονομικὸν κλάδον τῆς πατρίδος μας.

Ἡ δημοσίευσις τῆς ὁμιλίας ἦτο ἔργον στοιχειώδους μεριμνῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀποτελοῦσας φωτεινὴν σελίδα τῆς νέας ζωῆς ποῦ γαράσσεται διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάγκαιον τῆς Ἑλλάδος.

ΣΤΑΔΙΟΥ 23

N. ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΡΑΠΤΗΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΗΣ ΒΑΣΙΛ. ΣΟΦΙΑΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 23

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΔΕΛΦΩΝ Γ. ΛΙΑΚΟΥ

ΧΑΛΑΙΤΕΧΝΑΙ ΡΑΠΤΑΙ ΤΗΣ Β. ΑΥΑΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 34

Πλουσιωτάτη Συλλογὴ ὑφασμάτων εἰς ὅλα τὰ γούστα καὶ ὄλους τοὺς χρωματισμούς.

Ἐκεῖ ἡ συνάντησις, ὄλων τῶν κομψῶς ἐνδυομένων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΡΑΝΙΩΤΗΣ

ΟΔΟΝΤΟΓΑΤΡΟΣ

5 ΟΜΗΡΟΥ 3

Τὸ μοναδικὸν τῶν Ἀθηνῶν ἠλεκτροκίνητον ἀτελί.

Ἐξαγωγή ὀδόντων ὁδῶν ἀνοδύνας. Κατασκευὴ ὀδοντοστοιχιῶν ἠγγυημένη. Θεραπεία στόματος ἀποτελεσματικῇ.

ΟΜΗΡΟΥ 3—ΑΘΗΝΑΙ

Modes Chapeaux

ΡΗΝΣΑΘΗΝΗΣ ΜΑΝΤΟΥΚΑ

ΕΡΜΟΥ 38

Τὰ νεότερα καὶ τελειότερα Παρισινὰ μοντέλα εἰς ὅλα τὰ γούστα καὶ σχήματα.

38—ΕΡΜΟΥ—38

ΜΕΓΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

“Θ ΣΥΓΓΡΟΣ”

Ἀριθμὸς 6—ΠΑΤΗΣΩΝ—Ἀριθμὸς 6

Ἀνακαινισθὲν τελείως ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

'Ολόκληρος σελίς εις ἓν τεύχος	Δραχ. 60
'Ημίσεια » »	» 35
Τέταρτον σελίδος » »	» 20
'Ογδοον » »	» 12

Διὰ χρόνον μικρότερον αἱ τιμαὶ ἀνάλογοι

Δι' εἰκονογραφημένας διαφημίσεις, δι' ἕξ τεύχη ἢ περισσότερα ἰδιαιτέραι συμφωνίαι.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ Δ^Ω ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ Α'. Τόμος	Φρ.	3.00
» Β'. »		2.00
» Γ'. »		1.50
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ Ἱστορικὸν μυθιστόρημα ἕξ ὑπερπετακασίων σελίδων		5.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ Δράμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον.
Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ Δράμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ Δράμα ἱστορικὸν τρίπρακτον.
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ κοινωνικὸν δραμάτων μονόπρακτον, μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.
ΟΤΑΝ ΔΕΙΠῆ ΤΟ ΧΡΗΜΑ, Δράμα κοινωνικὸν τρί- πρακτον. Πάντα διδαχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλλ. Σκηνῆς

Σειραὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε' ΣΤ'. Ζ'. Η' καὶ Θ. ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας πρὸς 25 φρ. ἑκάστη.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ "ΣΤΑΡ,"

13—15 Σκοῦ Ἀρσακείου

Πιάνα καὶ ἀερονόμβια με μνηστιασ δόσεις ἐκ 8ρ. 40
 Ὅλα τὰ τραγούδια ὄλων τῶν Ἑλλήνων συνθετῶν, καὶ ὅλα τὰ νεώτερα succès.
 Βιολιά, κινδολίνα, κιθάρες, σάλπιγγες καὶ τύμπανα διὰ προσκόπους καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν.

Ζητήσατε τιμοκαταλόγους.